DAKİK

ZARİF

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 6011

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Pazar 4 Mayıs 1941

BAHÇEKAPI'da
yeni açılan
KULA
Mensucat Fabrikası T. A. Ş.
Büyük kumaş mağazasını
görmeniz menfaatiniz icabıdır.

Bayan İnönü Cebeci hastanesi kurslarında

Ankara Cebeci hastanesinde açılan Yardımsevenler cemiyeti hastabakıcı kurslarının küşadından intıbalar: Sayın Bayan İnönü hastaneye geldiğinde hastabakıcı hemşireler tarafından istikbal olunmuş, ilk derste hazır bulunmuş ve bu ziyaret vesilesile bir çok hastaların da bizzat hatırını sormuştur. Solda doktor General Mazlum, ilk dersi verirken görülüyor

İlk kafileyle İneboluda

Taş rıhtım üzerinde

Anadolu ile İstanbul sarmaş dolaş oluyordu!

Tırhan vapurundan İneboluya nakledilen halk sahile çıkarlarken...

İnebolunun daracık taş rıhtımı üzerinde Anadolu ile İstanbulun sarmaş dolaş oluşunu Tırhanın güvertesinden seyrediyorum. Biraz sonra, biz de acentenin motörle vapurdan ayrıldık. Deniz haylı kabarık.. Dalgalar, bakıyorsunuz bir dağ duruğu irtifaında, bakıyorsu-

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

İngiltere ile Irak arasında

Ne tarafından bakılırsa bakılsın Irak ihtilâfında Türkiyenin noktai nazarı iki taraf için de tamamile yersiz olan bu ihtilâfın mümkün sür'atle bertaraf edildiğini görmek iştiyak ve ihtiyacından ibarettir

Irakta zuhur edegelen hükûmet darbelerinin sonuncusu İngiltere ile Irakın münasebetleri üzerinde yavaş yavaş gerginliğe doğru terakki eden nahoş bir vaziyet ihdas ettikten sonra birdenbire alevlenerek nihayet müsellâh bir ihtilâf şeklini alıverdi. Dünkü telgraflar Irak kuvvetlerinin İngilizlere aid Habbaniye askerî tayyare karargâhına taarruz ve hatta yirmi kadar tayyareyi tahrib ettiklerinden bahsediyordu. Bu haberler teeyyüd ederse büyük dünya buhranına Irakta da bir cephecik ilâve edilecek demek olur. Komşu ve dost iki memleket arasındaki bu ihtilâfa nekadar teessüf edersek edelim, vukuu asla arzu edilmiyen bir hâdise karşısında bulunuyoruz.

İhtilâfın zâhirî sebebi İngilterenin evvelce akdedilmiş bir muahedeye istinaden Iraktan askerî kuvvetler geçirmek istemesi ve Irak hükûmetinin Basraya çıkarılan ilk asker kafilesi geçip gittikten sonra ancak yeni kuvvetler getirilebileceği iddiasında bulunmasıdır. Böylelikle mesele bir muahedenin tatbikatına aid bir tefsir meslesi şeklinde görünüyor. Irak, İngilterenin bahis mevzuu muahedeye istinaden memlekete fazla asker getirmesini kendi istiklâl haklarına aykırı sayıyor, İngiltere ise muahedenin böyle bir takyidi ihtiva etmediğini beyan ediyor.

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 3 te

YENİ Harbiyelilerimiz

Dün Ankara Ulus meydanında tören yaptılar ve abideye çelenk koydular

Ankara 3 (a.a.) — Askerî liselerden Harb okuluna iltihak eden gencler bu gün saat 10 da Ulus meydanında zafer anıtına merasimle çelenk koymuşlardır.

Harbiyeli gencler önlerinde Harb okulu sancağı ve bandosu olduğu halde Atatürk bulvarını takiben ve bu yol üzerinde toplanmış olan kalabalık halk kütleleri arasından geçerek Ulus meydanına geldikleri zaman burada bütün meydanı dolduran binlerce halkın sürekli alkışlarile karşılanmışlardır. Törene istiklâl marşile başlanmış, bunu iki genc Harbiyelinin coşkun hitabeleri takib etmiştir.

Bu hitabelerden sonra Harb okulu gencleri hep bir ağızdan Harb okulu marşını söylemişler ve törene okul komutanının önünde yapılan bir geçid resmile son verilmiştir.

Harbiyeli gencler gelişlerinde olduğu gibi okula dönüşlerinde de yol üzerindeki halk tarafından sevgi ve takdirle takib edilmişlerdir.

İNGİLİZ ORDUSU

Bağdada yürüyor

Habbaniye mıntakasında şiddetli muharebeler oluyor

Irak ordusunun yalnız bir kısmı harbe iştirak etti – 26 İngiliz tayyaresi tahrib olunmuş

(Yazısı 5 inci sahifede)

Yarın

Geleceklerse!

Yusuf Ziyanın çok kuvvetli bir manzumesi

ALMANLAR

Midilliyi de işgale başladılar

«Almanların Ege denizindeki Semendre ve Limni adalarından sonra Midilliyi de işgale başladıkları bildiriliyor. Gelen haberlere göre, adanın şimal limanlarından birine asker çıkarmağa başlamışlardır. Fakat ada henüz tamamen işgal edilmemiştir.»

(Ankara radyo gazetesi)

Tobruk kalesi dayanıyor!

Son Alman taarruzu müdafaa hattını yaramadı

Kahire 3 (a.a.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Düşman cuma günü Tobruk müda-

(Arkası sahife 5 sütun 5 te

Yugoslavya mirası!

İtalyanlar da Slovenyayı ilhak ettiler

«İtalyan Krallığının ayrılmaz bir cüzü» olan Slovenyaya muhtariyet verilecek

Roma 3 (a.a.) — Stefani: Resmî İtalyan gazetesi, İtalya krallığına ilhak edilen ve Lubliana eyaletini teşkil eden yeni arazide kanunu esasiyi ilân eden kararnamenin metnini neşretmektedir. Bu kararnamede bilhassa şöyle denilmektedir:

«Hududları merbut harita ile tahdid edilmiş olan Sloven arazisi Lubliana ismi altında İtalya kralığının ayrılmaz bir cüzünü teşkil etmektedir.

Ahalisi tamamile Sloven olan Lubliana eyaleti muhtar bir teşkilâta tâbi olacaktır. Eyalet Sloven işçi ve müstahsil sınıfları arasından seçilecek 14 mümessilden mürekkeb bir meclisin yardımile

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

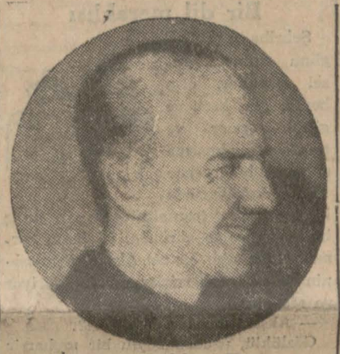

İspanya Hariciye Nazırı M. Sunner

M. SUNNER TEKZİB EDİYOR

İspanya ne üçler paktına, ne de harbe girecek!

Madrid 3 (a.a.) — D.N.B. İspanyanın Napolyona karşı yaptığı mücadelelerin anılması merasiminde Hariciye Nazırı M. Serrano Sunner bir nutuk söylemiş ve plutokrasilere ve bunların İspanyadaki teşkilâtına hücumlarda bulunmuştur.

M. Sunner, ezcümle demiştir ki:

«— Plutokrasiler, İspanyanın yaşamak hakkını tanımak istemedikten sonra, yeniden İspanya meselelerine karışmağa çalışıyorlar. İspanyayı kurtarmak bahanesile, İspanyol milletini heyecana düşürmek için en inanılmıyacak şayialar ve yalan haberler çıkarıyorlar. Bir gün İspanyanın üçlü pakta iltihakından, ertesi günü bunun aksinden, bir gün İspanyanın harbe gireceğinden, ertesi gün bunun doğru olmadığından bahsediliyor. İki asır İs-

(Arkası sahife 5 sütun 3 te

Berlinin iddiası

Nisan içinde 1 milyon tonluk gemi batırılmış

Dört yüz elli bin ton geminin Yunan sularında battığı bildiriliyor

Berlin 3 (a.a.) — Resmî tebliğ: Düşman ticaret vapurlarına karşı yapılan mücadele nisan ayı içinde parlak bir muvaffakiyet halini almıştır. Alman hava, deniz ve denizaltı kuvvetleri ceman 1,000.211 tonilâtoluk İngiliz vapuru veya yardımcı vapur batırmışlardır. Bunlardan 450,000 tonilâtosu Yunan sularında batırılmıştır. Diğer 250 vapur da ayrıca hasara uğratılmıştır. Bu vapurların bir kısmına kaybolmuş nazarile bakılabilir. Hava ve deniz kuvvetleri tarafından dökülen mayinlere çarparak batan vapurlar bu yekûna dahil değildirler.

İyi rüyet şartlarından istifade eden Alman hava kuvvetleri dün gece Mersey mıntakasını bombardıman etmişlerdir. Liverpool limanı tesisatında şiddetli infilâklar vuku bulduğu ve büyük yangınlar çıktığı haber verilmektedir. İngilterenin cenub ve cenubu garbi sahillerinde askerî hedeflere karşı akınlar yapılmıştır. Gromer açıklarında 3000 tonilâtoluk bir ticaret vapuru imha edilmiştir.

Düşman hava kuvvetleri dün gece garbî Almanyada muhtelif yerlere infilâk ve yangın bombaları atmışlardır. Hamburg'un eğlence mahallelerinde, Bremen'in varoşlarında ve sair bazı

(Arkası sahife 5 sütun 4 te

Harita Serimiz

Bugün 6 ncı sahifede

Garbî akdeniz-Avrupa

Fransa, İspanya, Portekiz ve Cebelüttarık

Yazan:
Abidin Daver

Harbin ağırlık merkezi Akdeniz darülharekâtına intikal etmiştir. Şimdi de bu darülharekâtın garbında, Cebelüttarık mıntakasında yeni bir cephe kurulacak gibi görünüyor. Onun için Cumhuriyet, bugün renkli haritalar serisinde karilerine garbî Akdenizi takdim etmektedir.

Cebelüttarık:

Bu mıntakada Cebelüttarık kayası İngilizlerin elindedir. Modern tahkimatla mükemmel bir kale haline sokulmuş olan bu kaya Akdenizin garb kapısı olan

(Arkası sahife 3 sütun 4 te

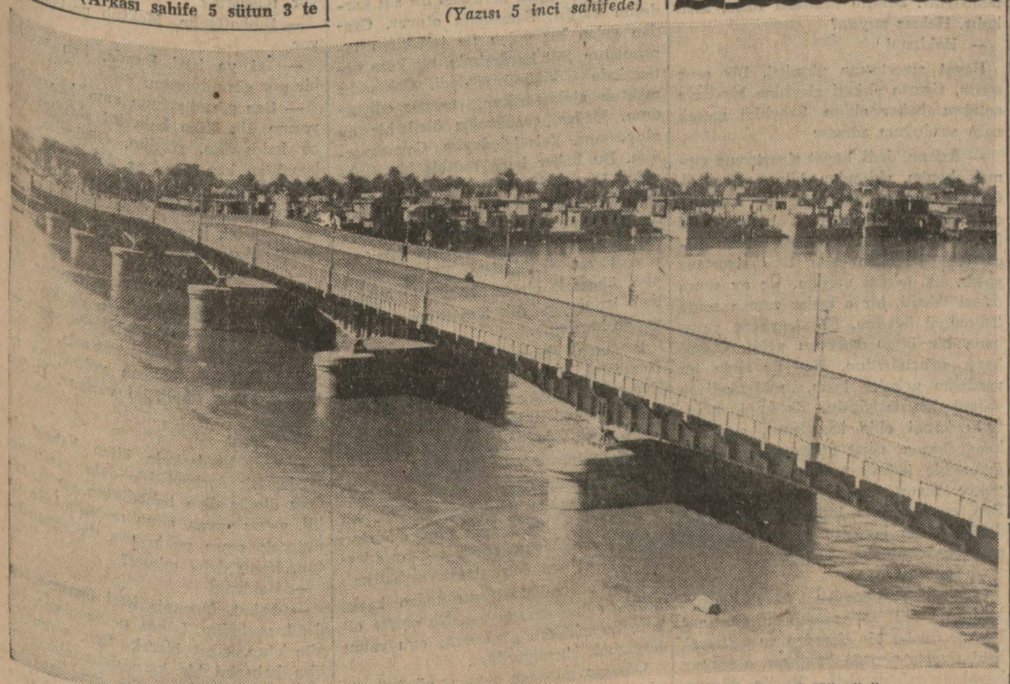

Yeni hâdiselerin doğuşuna sahne olan Bağdadın umumî manzarası ve Kral Faysal Köprüsü

Birkaç söz

Radyo ve Kültür

Memleketimizde radyo abonelerinin artışını gösteren istatistik, içtimaî tekâmülümüzün seyrile alâkadar olanlara mühim şeyler öğretiyor. Hususî şirket olarak bundan on iki, on üç sene kadar evvel kurulan İstanbul Radyosu, o zamanlar sekiz bin küsûr aboneye malikti. Ve makinelerin çoğu şehirlerde, bilhassa İstanbulda bulunuyordu. Bir devlet müessesesi halinde Ankarada faaliyete geçen Türkiye Radyosu, daha ilk günden itibaren bizde misli görülmemiş bir alâkaya mazhar oldu. Abone sayısı seneden seneye, hattâ aydan aya mütemadiyen artıyor. Hususî şirketin sekiz bini kısa zamanda on beş, yirmi bine çıktı. Otuz, kırk ve elli binlik merhaleler bir iki adımda aşıldı. Son defa sorduğum zaman Türkiyede yüz bine yakın mukayyed radyo abonesi bulunduğunu öğrenmiştim. Bugün belki bu rakam da geride kalmıştır.

Makinelerin çoğu köylerdedir ve halk dünya hâdiselerile yakından ve candan alâkadardır. Bilhassa köylümüzün umumî bilgisinde hayret edilecek bir tekâmül göze çarpıyor. Ondaki dikkat ve tecessüs insiyaki bütün canlılığı ile yaşamaktadır. Anadoluyu gezenler söylüyorlar: Bundan beş, altı sene evvel hiç bir şeyi merak etmiyen ve meselâ sorsanız Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekilinin ismini bilmiyen Memiş, bugün, Cenubî Afrika Başvekili Smuths'u tanıyor Almanya ile İngiltere arasındaki mücadeleyi yakından takib ediyor ve harb vaziyetlerine dair kendine mahsus fikirler ileri sürebiliyor.

Yüz bin abone demek bir kaç milyon insana hitab etmek demektir. Bu kültür vasıtasından azamî verim temini için mütemadiyen kafa yormalı, daha geniş kütleleri aydınlatmağa çalışmalıyız.

Elifbenin yüz senede yapacağını radyo vasıtasile on senede başarmak mümkün olacaktır.

N.

Siyaset âleminde

BUGÜNKÜ IRAK VE MAZİSİ

Yazan: **Süha Sakıb**

Bugünkü Irak devleti, Büyük Harb neticesinde eski Osmanlı devletinin Musul, Bağdad ve Basra vilâyetlerinden teşekkül etmiştir. 140,000 murabba mil genişliğindedir ve takriben üç milyon nüfusludur. Bu nüfusun (1940 sayımına göre) 1,146,635 i sünnî, 1,494,015 i şiî, 87,488 i yahudi, 78,,792 si hıristiyan ve 43,302 si sair dinlere mensubdurlar. Payitaht olan Bağdad 150,000 ve Irakın en bellibaşlı limanı olan Basra 50,000 nüfuslu birer şehirdirler. Irak, şimalden Türkiye, garbdan Suriye ve Erdün, cenubu garbî ve cenubdan Necid ve Küveyt, şarktan İranla çevrelenmiştir.

Irak meşrutiyet rejimine tâbi bir devlettir. Başında bir kral veya kral naibi vardır. Âyan meclisi 20 azadan,, meb'usan meclisi 88 azadan müteşekkildir. Memleket üç vilâyete ve 14 livaya ayrılmıştır.

***

Yeni Irak devleti, 1918 senesinin 7 son teşrin günü İngiltere ve Fransanın müşterek bir beyanamesile ilân olundu. 1921 de Irak Kralı olark seçildiği ilân oluna Faysal 1921 senesinin 23 ağustos günü tetvic edilmişti.

İngilterenin Irak mandasını deruhde etmesile beraber Irak halkının manda aleyhinde faaliyete geçtiği göze çarpar. Bu yüzden Kral Faysal, 1922 de mandanın ilgasile iki taraf münasebetlerinin bir ittifak muahedesile tayinini istemiş, fakat İngiltere bu muahedenin manda esasına istinad etmesi üzerinde ısrar etmişti.

Irak hükûmeti esa kanununu 1924 te ilân ederk 1925 te ilk parlamentosunu toplamış, Irak parlamentosu İngiltere - Irak münasebetlerinin tasfiyesinde mühim bir rol oynamış, nihayet 1930 da İngilter ile Irak arasında dostluk ve ittifak esaslarına istinad eden muahede imzalanarak Irakın Milletler Cemiyetine girmesile bu muahedenin tatbikına başlanmıştır.

Muahed Irakın istiklâlini tanımakta ve İngilterey dost ve müttefik devlet sıfatile Irakta bazı imtiyazlar vermektedir. Bu muahede mucibince, İngiltere Irakın müdafaasını deruhde ettiği için Irak da harb vukuu takdirinde müttefikine kolaylıklar göstermeyi taahhüd ediyor ve İngilter imparatorluğunun eczası arasındaki muvaslayı temin için bir takım üsler veriyordu.

Irak Milletler Cemiyetine de girdikten sonra komşularile ihtilâfları tasfiye etmiş, daha sonra dost ve komşu milletler arasındaki her ihtilâfı hakem yolile hal için yapılan Sadâbâd paktına girmiştir. Bundan başka Süudî Arabistan ve Yemen gibi Arab devletlerile çok iyi münasebetler tesis etmiş, elhasıl haricî siyaset bakımından sulh ve istikrar amili olmak için herşeyi yapmıştır.

Fakat buna mukabil dahilde istikrarın bir türlü teessüs etmediği göze çarpar.

Irakta ilk millî hükûmet 1920 de teşekkül etmiş ve o zamandan bugüne kadar Irakta yirmi sekiz hükûmet değişmiştir. Yirmi bir sene içinde yirmi sekiz hükûmet değiştirmek herhalde bir istikrar alâmeti değildir.

Bu yirmi sekiz hükûmetin başına geçenler mahdud şahıslardır: Abdurrahman Nakib, Abdülmuhsin Sadun, Cafer Askerî, Yasin Haşimî, Tevfik Süveydî, Naci Süveydi, Nuri Essaid, Naci Şevket, Reşid Âli, Cemil Eldef'i, Ali Cevdet Eyûbi, Hikmet Süleyman, Taha Elhaşimidir.

Irakın şimdiki hükûmet reisi Reşid Âli

21 sene içinde Irak hükûmetinin başına geçen bu şahsiyetlerin ilk dördü vefat etmiş olduğuna göre hayatta kalanlar dokuz kişidir. Bunlar, birbirlerine mütemadiyen selef, halef olmakta ve ekseriya beraber çalışmaktadırlar. Bu ekseriya beraber çalışan şahsiyetlerin birbirine karşı birdenbire en şiddetli muhalefete geçmelerinin hikmetini anlamak hakikaten güçtür. Meselâ bugün Başvekil olan Reşid Âli Geylâniye karşı en şiddetli muhalefete geçmiş olan Nuri Said Paşa, Reşid Âlinin teşkil ettiği kabinelerde onun Hariciye Nazırı idi ve Nuri Said Paşanın teşkil ettiği kabinelerde de Reşid Âlinin Adliye Nazırlığı yaptığını görüyoruz.

Irak, İngiltere imparatorluğunun muvasalası üzerinde bulunmak ve çok kıymetli petrol kaynaklarını ihtiva etmek dolayısile İngilterenin en büyük ehemmiyet verdiği yerlerden biridir.

Nitekim İngiltere, itimadını kaybeden ve Irak esas kanununu tanımıyarak devlet rejimini değiştiren bir şahsiyetin iş başına geçmesine ve Irakın bütün mukadderatını ele almasına tahammül edemmeiş, buna karşı Iraka derhal askerî sevkiyat yapmış ve son gerginlik çarpışma mahiyetini alır almaz Reşid Âli hakkındaki noktai nazarını bildirerek bu zatın mihver hesabına faaliyetlere geçtiğini ilân etmiştir.

Reşid Âlinin Irak efkârı umumiyesi tarafından gördüğü muzaheretin hududu malûm olmadığı, onun son darbei hükûmeti yaparken istinad ettiği kuvvetlerin hakikî mahiyeti de henüz anlaşılmadığı için Reşid Âli hakkında bir hüküm vermek sırası hulûl etmemiştir.

Fakat Irak ile müttefiki olan İngiltere arasında, bu kadar nazik bir anda çarpışmalar başlamsı, şüphe yok ki, teessürle karşılanacak bir hâdisedir.

Anlaşılan İngilterenin hedefi, Reşid Âlinin kurduğu rejimi yıkarak eski saltanat naibi Prens Abdullahı Bağdada iade etmek ve harbin devamınca Irakta asker bulundurmaktır.

Buna karşı İngiliz işgaline taraftar olmıyan bir kısım Iraklıların Reşid Âliye yardım edecekleri göze çarpıyor.

Süha SAKIB

Çocuk kampı Bartında kurulacak

İstanbul Maarif müdürlüğü tarafından her sene açılmakta olan çocuk kampları bu sene Bartında kurulacaktır. Bunun için, icab eden tertibatın alınmasına başlanmıştır. Bartında iki kamp açılacaktır. Kampı idare edecek mütehassıs muallimlerin kadrosu hazırlanmıştır. Şehrimizden istiyen aileler çocuklarını, şimdiden Maarif müdürlüğünde, bu işle uğraşan büroya kaydettireceklerdir.

Adalar ve Yalova tarifesi

Devlet Denizyolları idaresinin Adalar ve Yalova ile Anadolu hattı ilkbahar tarifesinin yarından itibaren tatbikına başlanacktır.

Yeni tarifede Büyükadadan sabahları ilk vapur 6,10, Pendikten 6,30 da kalkacaktır. Köprüden Adalara ilk vapur 7,20, Pendiğe 10,15 tedir.

Yalovadan hafta arasında 6,10, 14,30 ve 17,15 te, Köprüden Yalovaya 9, 13,30 ve 18 de üçer posta hareket edecektir Pazar günleri Yalovadan 6, 17,45 ve Köprüden 11,25, 23,15 te ikişer posta vardır.

Yeni yapılan binalarda fennî şartlara riayet edilecek

Son zamanlarda yapılacak binalarda fennî şartlara uygun hareket edilmediği anlaşılmış ve bir inaşatı kontrol etmek üzere inşaat talimatnamesinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Bunda bilhassa fena malzeme kullanılmasının önüne geçecek esaslar vazedilmiştir. Bu meyanda binaların her katı ikmal edildikçe Belediyeye haber verilecek ve mühendisler tarafından bu katların ayrı ayrı fennî şartlara uygun olduğuna dair rapor verilmedikçe inşaata devam olunamıyacaktır.

Yüksekkaldırım tamir edilecek

Belediye, bu sene Yüksekkaldırım yolunu inşa ettirecektir. Yakında ihaleye konacak olan keşifnameye nazaran Yüksekkaldırımın merdiven kısmı mozaik parke olarak inşa edilecek, yaya yollar da asfalt yapılacaktır.

Bahriyeli Salim, Müddeiumumiliğe teslim oldu

Beyoğlunda bir dans salonunda, sevgilisi Mükerremi öldüren Bahriyeli namile maruf Salim Kurt, dün akşam geç vakit Müddeiumumiliğe teslim olmuştur.

Dünkü nüshamızda bu hâdisenin Gardenbarda vuku bulduğu yazılmıştı. Halbuki vak'a, Beyoğlunda Ova dans salonunda olmuştur. Tavzih ederiz.

Şehir ve Memleket Haberleri

Tahtakaledeki yangın faciası

Krem imalâthanesinden çıkan yangında yaralanan işçi kız da dün hastanede öldü

Tahtakale yangınında, Sabuncu hanındaki vazelin ve krem imalâthanesinde bulunan Hasan Emiroğlu isimli çocuğun alevler arasında kömür haline geldiğini, Lora isimli genc kızın ateşten vücudünün yara bere içerisinde kaldığını yazmıştık. Bu işçi kız da yatırıldığı Haseki hastanesinde ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, cesedin gömülmesine ruhsat vermiştir.

Diğer taraftan, hâdise yerinde makine mühendisi Beşir Tezel tarafından keşif yapılmıştı. Keşif neticesinde, evvelce sanıldığı gibi yangının imalâthanede havagazi parlamasından çıktığı anlaşılmakla beraber, bu kazada işçi kız Loranın dikkatsiz davranmasının da âmil olduğu kanaati edinilmiştir. Öğrenildiğine göre, işçi kız, krem dolu bir kazanı karıştırıyormuş. Krem kıvamını bulunca, havagazini söndürmesi lâzım gelirken ihmal etmiştir. Bu suretle krem kabara kabara kazandan taşmış, taşıp dökülünce de havagazi parlamıştır ve ecza dolu imalâthaneyi ansızın çepeçevre sarması üzerine, ne çocuk, ne de kız, kaçıp kendilerini kurtarabilmişlerdir.

Yapılan tahkikata nazaran, imalâthane 4000 liraya sigortalıdır. İçerisinde 6 - 7 bin liralık mal bulunduğu anlaşılmıştır. İki kişinin ölümile neticelenen hâdisenin, sadece kaza mahiyetinde olduğu neticesine varılmıştır. Bununla beraber Adliye ve zabıta, henüz tahkikata devam etmektedir.

Muallimler istedikleri yere gidebilecekler

Maarif Vekâleti tarafından bir müddet evvel gönderilen bir tebliğatta, muallimlerin imtihanlardan sonra da bulundukları yerlerden ayrılmamaları istenmişti. Vekâlet, dün alâkadarlara yeni bir emir göndermiş, imtihanları olmıyan muallimlerin şimdiden, diğerlerinin de imtihanları müteakıb, adreslerini bırakmak suretile istedikleri yere gidebileceklerini bildirmiştir.

Anadoluya nakledilecek vatandaşlar

Sefer tarifelerinde bazı tadilât yapıldı

Karadeniz limanlarına gidecek meccanî yolcu kafilelerinin dördüncüsü de dün akşam saat 18 de Aksu vapurile Zonguldağa hareket etmiştir. Aksu vapuruna binecek ikinci kafile Zonguldak yolcuları 870 kişi iken gene bunun pek azı vapura gelmiştir.

Nakil listelerinde tadilât yapıldı

Meccanen Anadoluya gidecekler için tertib edilen liste bu kafilelere ümid edildiği kadar yolcu iştirak etmemesinden dolayı aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

1 — 5 mayıs 941 pazartesi günü saat 14 te Bartın istikametine gidecek olan Tırhan vapuruna müretteb yolcuları Aksu vapuru ayni gün saat 18 de götürecektir.

2 — 6 mayıs 941 günü Ankara vapurile saat 18 de Samsuna kadar gidecek olan yolcular 8 mayıs 941 perşembe günü saat 18 de kalkacak olan ayni vapurla gideceklerdir.

3 — 9 mayıs 941 cuma günü saat 18 de gene Samsuna gidecek olan Tırhan vapuru o gün hareket ettirilmiyerek 11 mayıs 941 de Aankara vapuru kalkacaktır. Binaenaleyh 6 mayısa müretteb yolcular 8 mayıs ve 9 mayısa müretteb yolcular da 11 mayısta hareket edeceklerdir.

İstanbul öğretmenleri yardım cemiyeti

Azaya yapılacak yeni yardım şekli tespit edildi

İstanbul Öğretmenler Yardım cemiyeti ikinci toplantısını dün saat 15 te Kız lisesinde yapmıştır. Bu toplantıda, cemiyetin nizamnamesinin değişen maddeleri müzakere edilmiş, yeni şekil heyeti umumiye tarafından tasvib edilmiştir.

Cemiyet, şimdiye kadar yalnız ölen muallimlerin ailelerine yardım yapmakta idi. Bu husustaki madde tadil edilmiş, daha şümullü bir yardım şekli kabul olunmuştur.

Madde hükümlerine göre, azanın kendisine, evlendiği, çocuğu dünyaya geldiği ve anası, babası, çocuğu öldüğü zaman; vefatı halinde de bir defaya mahsus olmak üzeıe, hayatında tayin ettiği kimseye yardım yapılacaktır.

Evlenecek azaya, nikâhı müteakıb 35 lira, evlenenlerin her ikisi de maarif mensubu ve ayni zamanda cemiyete aza iseler 60 lira; çocuğu dünyaya geldiği zaman 25 lira, ana, baba maarif mensubu ve ayni zamanda aza iseler 40 lira; ana, babası, çocuğu ve eşi ölenlere 30 lira; kendisinin vefatı halinde ise, cenazesine sarfedilmek üzere 50 lira verilecektir. Hayatında tavsiye ettiği kimselere, cenaze masrafı çıktıktan sonra, 200 liradan aşağı olmamak üzere yardım yapılacaktır.

Cemiyete yeni girenlerden, duhuliye olarak birer lira alınacaktır. Her aza ayrıca, her ay 30 kuruş aidat verecektir.

İKTISAD

Akreditifleri kullanmıyan tüccarlar

Ticaret Vekâleti, muhtelif ithalât birlikleri delâletile ithalât tacirlerine açılmış olan akreditifler için mühim bir karar vermiştir. Bu karara göre, akreditif açılmış olan ve isimlerine tevziat yapılmış bulunan tacirler bu haklarını en kısa bir zamanda kullanmağa mecburdurlar. Haklarını kullanmıyan tacirler feragat etmiş addolunacaklardır. Bu haklar diğer akreditifi istimal eden tacirler arasında taksim olunacaktır.

Son zamanlarda muhtelif ithalât birlikleri emrine külliyetli miktarda akreditif açmıştır.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizde 215,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda İngiltereye kendir, İtalyaya deri ve Rumanyaya nohud gitmiştir.

MÜTEFERRİK

Avukatların toplantısı

İstanbul Barosu umumî heyetinin bir zamandır devamlı surette yaptığı içtimaların dokuzuncusu, dün öğleden sonra, Eminönü Halkevinin yeni salonunda yapılmıştır. İki saat süren bu şimdiki halde sonuncu içtimada 1940 malî raporu ve murakıbların raporu okunmuş, tasvib olunmuştur. Bunu müteakıb, adlî müzaheret işleri, kâfi derecede paraları olmadığından davalarının takibinde Baronun yardımından istifade eden kimselerin vaziyeti görüşülerek, yardım şekli etrafında bazı kararlar verilmiştir. Bundan sonra, içtima bitmiştir.

Beşiktaşta pasif korunma tecrübesi

Bu sabah saat onda Beşiktaşta hava tehlikesine karşı pasif korunma tecrübesi yapılacaktır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Giridin ehemmiyeti

Girid, şarkî Akdenizde «kilid mevzi» veya «anahtar mevzi» denilen bir adadır. ... kanlar meydan muharebesini ... kiyetle bitiren ve Moranın Matapan burnunu tutmak üzere ve belki de ... olan Almanlar, hiç şüphesiz, Giridi ... geçirmek istiyeceklerdir. Çünkü ... ce,

Girid bizim canımız
Feda olsun kanımız

diye bağırdıktan sonra, donanmanın ... yüzünden kaybettiğimiz bu büyük ... şarkî Akdenizde «kilid mevzi», ... «anahtar mevzi» denilen mühim bir ... dir. Girid, diğer Ege adalarına ... rine benzemez. Benzemediği için ... Yunanistan harbe girmek mecburiyetinde ... de kaldığı zaman, İngilizler, hemen ... ya koşmuşlar, deniz ve hava üsleri ... etmişlerdir.

Şarkî Akdeniz hakimiyetinde en ... him rolü şimdi Girid oynayacaktır ... itibarla Almanlar, oraya sıçramak ... gilizler de oraya yapışmak istiyecekler ... dir.

Şeklen bir inek memesine benziyen ... Moranın ucundaki «emcik» lerden ... takinin denize gömüldüğü noktada ... burnu vardır. Bu burnun cenubunda ... Serigo adası gelir. Almanlar için ... bu adaya sonra da Giride sıçramak ... kündür. Çünkü Serigo'dan Girid ... da ve Busa burunları arasındaki ... 100 kilometre bile değil; 80 ... kadar bir şeydir. Eğer, Girid ... bir surette denizden, havadan ve ... müdafaa edilmezse Almanların ... tayyareleri ve İtalyan deniz ... himayesinde buraya bir ihraç ... mümkündür. İtalyan nakliye ... de, Mihverin eline geçen Yunan ... ve adaları arasından sığarak Yunan ... larına gelebilirler.

Giridin Mihver tarafından işgali ... linde artık İngiliz donanmasının ... denizine girmesi imkânı kalmaz ... sonra da, Almanlar, birinden ... sıçraya sıçraya, Onikiada ile ... ye kadar bütün Ege adalarını ... rer yerleşirler. Giridle beraber ... dalarının kâmilen Mihverin eline ... mesi, Kıbrıs, Mısır - Süveyş ve ... için, mühim bir tehlike teşkil eder ... ki Giridden ve muhasara edilmek ... yetten kurtulacak olan Onikiada ... ralara hava hücumları ve deniz ... ları yapmak kabildir.

Giridin ehemmiyetini pek iyi ... İngilizlerin, Yunanistandan geri ... leri kuvvetlerini kısmen Giride ... receklerini ve Yunan ordusunun ... rılabilen kıt'aları da burada yeni ... kilâtlandırmak suretile Giridi ... çırmamağa çalışacaklarını tahmin ... yanlış olmaz.

Bir deniz hastanesi yaptırılacak

Halen İstanbulda Denizyolları ... sinin bir sıhhat servisi, dispanseri ... reviri vardır. Limanlar Umum ... lüğü de ayni şekilde bir sıhhat ... vücude getirmektedir. Fakat ... ve yaralı olan deniz memur ... rinin şehir hastanelerine ... zarureti hasıl olmakta, onlara ... seriya yer bulunamamaktadır ... işlerile alâkalı olarak masalı ... çalışanların miktarı binlerce ... üzerinde sık sık kazalar olmakta ... itibarla bir deniz hastanesi ... ması çok faydalı görülmektedir ... kiklerin ikmalinden sonra bu ... bikatına geçilecektir.

HAFTANIN ŞAKALARI

Bir dil meraklısı - Cübbe ve çakşır! - Üstad Server Bedie bir ariza

Yazan: **BURHAN FELEK**

Bir dil meraklısı

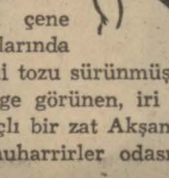

Şehrihalin birinci günü enikonu güzel giyinmiş, orta boylu, kara kaşlı ve gözlü, esmer ve traş olmuş olmasına rağmen hâlâ çene ve dudaklarında kurşun kalemi tozu sürünmüş gibi geniş bir siyah gölge görünen, iri kalın parmaklı, gür saçlı bir zat Akşam gazetesinin hatırlı muharrirler odasına giriyor ve soruyor:

— Akşam kazetası bundadır?.

Gözlüklü, uzunca boylu bir muharrir cevab veriyor:

— Akşam gazetesi burası mıdır? demeli.

— Hah! Ağnadım! Zatınız mücerred (Va - Nü) sünüz!

— Va - Nü değil, Vâ - Nû demeli!

— Âfedersiniz. Bu lâf frenkçedir nedir? Va - Nü (cıblak ayağınan git) demek değildir?. Va - Nü da (git de bağla) mânasına gelir. Bendeniz haddim olmaarak biraz Franksızca bilirim.

Gözlüklü muharrir sinirleniyor.

— Azizim! Ne o, ne öteki. Dünyaya anlattık. Hâlâ (Vâ - Nû) ya mâna vermeğe kalkıyorlar. Yok bunun mânası efendim. Benim iki ismimin ilk heceleri.

— Tamam tamam! Yanıya abreveye...

— Abreveye değil, abreviye demeli.

— İşte beyefendi! Bendeniz de onu için geldim.

— Bir kere beyefendi demek yasak!

— Âfedersiniz mil pardon! Ağzımız alışmış beyefendi de ondan. Bay efendi diyecektim..

— Bay efendi de olmaz. Efendi kalktı.

— Nereye kalktı. Bizim mahallede caminin imamından, kuyumcu Hırant efendiye kadar hepsine efendi doorsak kimse tınmor... Lâkin siz kazetacısınız.. Elbettem daha iyi bilirsiniz, Değii mi bay bay..

— O ne o! İngilizce mi?

— Hayır efendim. Birinci bay bey yerine, ikinci de efendi yerine. Eder, iki bay.

— Hem kazeta değil, gazete demeli!. Gazete ka ile başlamaz. Ga ile başlar.

— Doğrusun bayım. Ga başka, ka başka...

— Ne söylüyorsunuz gözüm! Başka ka nedir?

— Yaniya ga başkadır, ka da başka diyorum.

— Güzel. Şimdi ne istediğinizi anlayabilir miyim?

— Beyefendi! Benim zatınızdan bir ircam var. Çok böyük bir irica.

— Estağfurullah! Buyurun.

— Her gün Akşam kazetasında...

— Gene kazeta.

— Töbe gazetasında görorum, şunun, bunun yağnışlarını düzeltorsunuz. Benim de doğru lâf etmeğe çok merakım vardır. Bana bunu için ders verirsiniz?

— Ne münasebet azizim?

— Münasebeti ne olacak? Para ile değil?

— Benim vaktim yok azizim. Sen onu bir edebiyat, bir türkçe muallimi bul da ondan öğren!

— Ah efendi bayım! Bana böyle sizin gibi çelebi bir zat adresi verirseniz fefkelade teşekkür kalırım zatınıza....

— Size bu hususta iki zat tavsiye edeceğim. Bunların ikisi de Ankaradadır ama arasıra buraya da gelirler. Yakalayabilirseniz onlardan türkçe öğrenebilirsiniz.. Birisi Nurullah Atadır. Yalnız o lâf ederken kelimenin daima tadına bakar. Siz onu yapmayın!. Diğeri de Ercümend Ekremdir. Ondan da ne şivesile görüştüğünü anlamadan ders almayın! Çünkü kimi rumca, kimi ermenice, kimi Arabkirlice konuşur. Sonra dilinizi düzelteyim derken şiveniz ebrulü olur. Haydi hoşça kalın dostum.

— Çok mersi beyefendi! Müsaadenizle... diyip çıkar.

Cübbe ve çakşır!

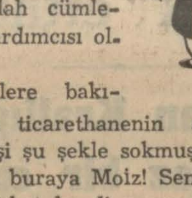

İstanbulun en büyük kumaş ticarethanesi hakkında ihtikâr suçundan dolayı takibat yapılıyor. Allah cümlemizin yardımcısı olsun.

Gazetelere bakılırsa bu ticarethanenin açıkgöz sahibleri işi şu şekle sokmuşlar:

— Gel buraya Moiz! Sen bizim hesabımıza fakat kendi namına bir dükkân aç! Biz sana yalancıktan mal satalım. Sen de bizden aldığın fiat üzerine yüzde yirmi beş kâr koyar satarsın!

Böylece bir dükkân, bir de tezgâhtar kirasile mallara yüzde yirmi beş vurmuşlar. Bu da kâfi gelmemiş... Bu mağaza doğrudan doğruya dışarıdan getirttiği mallara kendi ortaklarından birini komisyoncu diye göstererek gûya yüzde şu kadar komisyon vermiş. Onu da umumî masrafa zammederek kumaşın maliyet fiatını yükseltmiş.

Bu da yetmemiş. Alman mallarına İngiliz damgası vurmuş. Bu zatlar şimdi mahkemede hesab vermekle meşguller.

Dedik ya! Allah cümlemizin yardımcısı olsun. Demek şu giydiğimiz pantalonlara, yelek ve ceketlere verdiğimiz paraların hiç olmazsa yarısı bu yadigârlara hediye edilmiş. Edildiğine göre hani bir bulunmaz Hind kumaşı olsalar ya!

Şimdi böylelerini gördükçe Nasreddin Hoca merhumun çulhaya yaptığı muameleyi hatırlamamak mümkün olmuyor.

Merhum çarşıdan geçerken bir çulha dükkânına girmiş..

— Bana bir çakşır ver! demiş. Çıkarıp bir çakşır vermişler. Hoca evirmiş, çevirmiş ve iade etmiş.

— Sen şu çakşırı al da bana bir cübbe ver! demiş. Çakşırı alıp cübbe vermişler. Cübbeyi giymiş, beğenmiş ve çıkıp giderken dükkâncı sormuş:

— Efendi! Cübbenin parası?

— Çakşırla değiştik ya! Ne parası istiyorsun?

— Öyleyse çakşırın parası?

— Çakşırı almadım ki; şimdi sana iade ettim.

Bunlara da böylesi lâzım. Gelgelelim; Hocadaki zekâ hangimizde var?

Üstad Server Bedie bir ariza

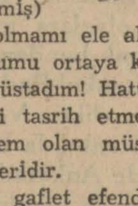

Üstadım!

Geçen haftaki pazar yazınızda benim on gün evvelki bir makalemde maruf bir mısraın (olmuş) kelimesini (imiş) olarak yazmış olmamı ele alıp ne kadar cahil olduğumu ortaya koyuyorsunuz! Haklısınız üstadım! Hattâ az yazmışsınız! İsmimi tasrih etmeyişiniz de cümlece müsellem olan müsamaha ve nezaketinizin eseridir.

Hakikaten ne gaflet efendim! Bizim gibi bir «tuhaflık muharriri»

«Dünya var imiş ya ki yok olmuş ne umûrum!»

Mısraındaki (yok olmuş) kelimesini (yog imiş) yazarsa nereye varır bu memleketin kültürü?

İsabet ettiniz! Kaleminiz var olsun. Siz üstadlar bizim gibilerin cehlimizi yüzümüze vurmakla bir millî vazife ifa etmektesiniz!

Sizin böyle cahilleri yakalamak ve ayıblarını yüzlemek husundaki gayretinizi bildiğim için maruf bir beyti bendecileyin yanlış yazmış diğer bir meslekdaşı haber vereceğim! Onun da hakkından geliniz de piyasada cahil muharrir kalmasın.

Efendim bu zat sizin gibi Tasfiri Efkârda yazı yazan Peyami Safa arkadaşımızdır. Onun suçu benimkinden de büyüktür. 24 mart tarihli Tasfiri Efkârda Gülistan sahibi meşhur şeyh Sadinin:

«Beni âdem âzâyı yekdîgerend,
Ki der âferineş ziyek gevherend»

Beytinin ikinci mısraını:

«Diğer uzvuhara ziyek gevherend»

haline getirerek mânasını da altüst etmiş iken birinin ihtarı üzerine ertesi günkü yazısında bunun bir «hafıza sürçü» olup aslının (Kider âferîniş) olduğunu yazmıştır. Bu büyük filozof ve muharririn hangi bir hatasına şaşalım üstadım! Sadînin biz yaştakilere ilk mekteblerde okuttukları bu maruf beytinin harab edilişine mi? Yoksa (âferîneş) kelimesinin âferîniş haline getirilerek mâna ve bünyesinin berbad edilişine mi?

Umarım ki; bana karşı, benim cehaletime karşı göstermiş olduğunuz titizliği bu arkadaş hakkında da deriğ etmezsiniz! Göreyim sizi!

B. FELEK

Küçük hikâye

Ölüm haberi

Hamdi Varoğlu

Garib huylu bir adamdı. Herkes tarafından aynı şekilde tatbik edildiği için makul, mantıklı gibi görünen bir çok hareketlerin tam zıddını yapar, tenkide uğrıyacak olursa, en sağlam iddiaları çürütecek kadar susturucu bir cevabla mukabele ederdi. Safsatayı kendine mantık edinmişti.

Onu, kaç defalar, şakır şakır yağmur yağarken, sokakta, başı açık dolaşır gördüm. Şemsiyesinin kanadı altına sığınıp, yahud ceketinin yakasını kaldırıp hızlı adımlarla yağmurdan kaçanları müstehzi nazarlarile süzüyor, gökten dökülen sel gibi yağmurun, mevsimsiz bile yağsa, rahmet olduğuna iman etmiş bir tavırla, ıslanıp duruyordu. Bu pervasızlığının hikmetini bana şöyle anlatmıştı.

— Evvelâ, yağmurdan kaçan doluya tutulur, diye bir söz vardır. Yalan olsa, eski adamlar böyle söylemezlerdi. Şu halde, yağmur yağarken, taş yağıyormuş gibi kaçmanın, bu büyük hakikati inkâr demek olduğu meydanda. Nitekim, şu kaçışanlar, telâştan, yerdeki su birikintilerine batıp dizkapaklarına kadar zifosa bulanıyorlar, yalan mı?

— Doğru!

— Haydi, kaçtın, diyelim. Gideceğin yere varana kadar gene ıslanmıyacak mısın? Yağmur, «hele şu adam bir yere sığınsın da öyle yağayım» demez ya! Kaçsan da yağacak, dursan da. Bir de üstelik, koşup nefes nefese kalmağa ne lüzum var? Öyle değil mi?

— Öyle!

— Ben durduğum yerde ıslanıyorum, onlar koşa koşa ıslanıyorlar. Aramızdaki fark bundan ibaret. Ama, şemsiye, yağmuru tutar diyeceksin. O da boş lâf. Şemsiyeyi havada tutmak için kolun yorulduktan başka, bir de şemsiyenin kenarlarından dökülen sularla ıslanırsın; o seyyar çadırın, sahibine verdiği maskara kılık da caba! Yalan mı?

— Doğru!

Dostumun, muhatabına mutlaka tasdik ettirdiği fikirlerinde, safsatanın mı, yoksa mantığın mı fazla yer tuttuğunu anlamak pek müşküldü. O yağmurlu gün, kendisini sırsıklam sokak ortasında bırakıp uzaklaşırken, elimdeki şemsiyeden âdeta utanmıştım.

Bir başka gün onu, Balıkpazarında üzüm alırken gördüm. Küfesini boşaltmış bir üzümcile pazarlık ediyordu. Yanına gelince, hayretten donakaldım. Küfenin dibinde kalan, döküntü üzümleri alacaktı. Kılık kıyafetine, mevkiine ve kesesine yakıştıramadığım bu hareketin, üzerimde yaptığı menfi tesiri yüzümden anlamış olacak ki, meşhur mantığile hemen izah etti:

— Döküntü üzüm alıyor, diye şaşma. Bak şu küfenin dibindeki tanelere? Çürüğü sağlamından fazla değil. Bu kadar fireyi, salkım da verir. Yalan mı?

— Doğru!

— Salkım üzüm alırsam, tanenin dörtte birine yakın çöp parası vereceğim. Döküntü alırsam, bir kere bu cihetten kârlıyım. Üstelik, döküntüdür, kimse almaz diye, bu üzümü yok pahasına yemiş oluyorum. Sonra da, hıfzıssıhha cihetini düşünmek lâzım. Tane üzüm kolayca yıkanır, hakkile temizlenir. Salkım mutlaka tozlu, kirli kalır. Haksız mıyım?

— Haklısın!

Hayat sigortasına girmişti. Bir sene sonra, sigorta şirketi aleyhine bir dava açtığını haber aldım. Sebebini merak edip sorduğum zaman:

— Azizim, dedi, hayat sigortasına girmek benim aklımdan bile geçmezdi. Günün birinde bir sigortacı musallat oldu. Hayat sigortasının binbir çeşid faydasından bahsetti; alt çenemden girdi, üst çenemden çıktı, beni sigortaya yazdı. İlk taksiti verdim. Üç ay sonra ikinci taksiti, bir o kadar zaman sonra üçüncüyü ödedim. Fakat, yavaş yavaş bana bir ölüm korkusu geldi. Ölüme karşı sigortalıydım. Her üç ayda bir verdiğim primler bana, mütemadiyen ölümü hatırlatıyordu. Kefenini, tabutunu kendi elile hazırlıyan, mezarını kendi kazan, ıskat parasını kendi dağıtan bir ölüm namzedinden farkım yoktu. Sigorta müddeti, on beş sene. Ben, on beş sene bitinciye kadar, her dakika ölüm korkusu içinde yaşamağa mahkûm olmuştum. Doğru değil mi?

— Doğru!

— Sigorta olmadan evvel, tasasız, korkusuz, gül gibi yaşayıp duruyordum. Peşime düşüp bin dereden su getirerek beni sigorta olmağa kandıran o simsar, hayatımı zehirlemişti. Herife düşman oldum. Haksız mıyım?

— Haklısın!

— Hem onu, hem sigorta kumpanyasını dava ettim. Verdiğim primleri geri istiyorum. Mukaveleyi bozacağım. Bu, sigorta değil, bana suikasd. Zaten, böyle giderse, günün birinde, bu ölüm karkusu beni ya çıldırtacak, ya füceten öldürecek. Neticede, sigorta kumpanyası zararlı çıkacak. İyisi mi, mukavelenin feshi, her iki tarafın da menfaati icabıdır. Yalan mı?

— Doğru!

Bu acayib fikirli dostumu, üç dört gün evvel pek meyus gördüm. Acaba, sigorta şirketi aleyhine açtığı davayı mı kaybetmişti? Sordum.

— Sus, sus! dedi. Dün fena bir haber aldım. Benim, pek sevdiğim bir süt kardeşim vardır. Samsunda oturur. Oradan gelen bir yolcu ile tesadüfen tanışmıştım. Süt kardeşimin, bir kaza neticesinde öldüğünü söyledi. Çoktandır mektub alamıyordum, merak ediyordum. Meğer, çocukcağız öleli bir ay oluyormuş. Yeis içindeyim. Çok severdim. Bu haber bana müthiş bir darbe oldu. Bir türlü inanmak istemediğim için, bir telgraf çektim. Sıhhatini bildir, dedim. Fena haber daima doğru çıkar. Telgrafa, cevab elbette gelmiyecek. Fakat, ümid, işte. Yüzde bir de olsa, ölmemiş olması ihtimalini düşünmek istiyorum. Pek meyusum, pek fenayım kardeşim.

Dostuma, başın sağ olsun, dedim. Kendisini, elimden geldiği kadar teselliye çalıştım. Ağlamaktan kızarmış, şişmiş gözlerini ikide bir mendilile siliyor, acıklı halile, beni de ağlatacak kadar müteessir ediyordu.

Ayrıldığımız zaman, onun, bir daha kalkınamıyacak derecede büyük bir darbe yemiş bir zavallı gibi, omuzları düşük, adımlarını sürüyerek uzaklaşmasını, kalbim burkularak seyrettim.

Dün, acısını tazeliyeceğimden korka korka, evine uğramıştım. Ne olursa olsun, bu matemli günlerinde onu yalnız bırakmak istemiyordum.

Odasına girdiğim zaman, yüzünü, iki gün evvelkinden daha meyus gördüm. Aldığı acı haber, her halde teeyyüd etmiş, çok sevdiği süt kardeşinin öldüğüne, artık şüphesi kalmamış ...

Onun bu matemli hali karşısında ... korka, telgrafa cevab alıp almadığını sordum. Başını hazin hazin salladı:

— Aldım, kardeşim, dedi.

— E? Hayır haber inşallah!

— Evet, hayır haber.

— Hayatta mıymış?

— Hayattaymış.

Anlıyamıyordum. Ölümüne ... süt kardeşinin hayatta olduğunu ... aldıktan sonra, sevinmesi icab ederken ... hâlâ aynı matemli çehreyi muhafaza ... etmesine akıl erdirememiştim. ...

— Madem ki yalanmış, ... böyle meyussun? Beklediğin ... berile sevinmen icab etmez mi?

Başını, gene hazin hazin sallayarak:

— Ah! dedi, bilemezsin! Anlatayım ki sana! Bu gelen sıhhat haberi, ... sabah aldığım bu telgraf, ilk ölüm haberinden daha müthiş!

— Aman, fena halde merak ettim ... Ölümden daha müthiş ne olur? Ne ... yor, telgrafta?

— Sıhhatteyim. Mektub postada ... yor.

— İyi ya işte! Bunda, ben ... bir şey görmüyorum.

— Sen görmüyorsun ama, ben ... yorum. İlk ölüm haberini aldığım ... ne haldeydim, gördün. Gözlerim ... lamaktan kan çanağına dönmüştü ... men hemen bütün hayatımı bir ... geçirdiğim kardeş diye tanıdığım ... sevdiğim tek insan o idi. Nasıl yanmıyayım? ... dım? Haksız mıyım?

— Haklısın!

— Fakat, insan, her acıyı unutur. ... nam, babam öldüğü zaman da kendimi ... yerden yere atmış, haftalarca ... dövünmüştüm. Fakat, zamanla, ... yavaş unuttum, onların yokluğuna ... lıştım. Allah, tesellisini veriyor. Doğru değil mi?

— Doğru!

— Süt kardeşimin ölüm haberini ... böyle. İlk darbeyi bir defa yemiştim ... Onu ölmüş diye belledikten sonra ... bil, yavaş yavaş, onun matemini de ... nutacak, onun yokluğuna da alışacak... tım. Haklı değil miyim?

— Haklısın!

— Fakat, ölmemiş işte! Sevinmedim ... değil, sevindim. Lâkin, er veya geç, bir gün olup, elbet ölecek. Ben, onun ... lüm haberini bir kere daha alacağım ... Bir kere daha aynı yeise, aynı ıztıraba katlanacağım. Nasıl üzülmez, nasıl meyus olmam? Doğru değil mi?

— Doğru!

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Irak hâdiselerinin bir tarihçesi

Şimdiki Irak hükûmetinin başında bulunan Reşid Âli Geylânî 1933 te iki defa Başvekilliği deruhde ettikten başka bu sene içinde de iki defa ayni makamı işgal eden, 1924 ten başlayarak muhtelif kabinelerde Adliye ve Dahiliye Nazırlıkları yapan Irak ricalindendir.

Bu senenin başlarında iktidar mevkiinden düştüğü zaman yerine Taha Elhaşimi Paşa geçmiş ve nisanın üçüne kadar iktidar mevkiinde kalmıştı. Taha Paşanın 3 nisan akşamı istifa ettiği haberi şayi oldu. Fakat bu istifanın sebebi neydi?

Buna dair iki rivayetle karşılaşıyoruz:

Birinci rivayete göre bir takım ordu erkânı Taha Paşayı istifaya mecbur etmişler ve bu suretle darbei hükûmeti hazırlamışlardır.

İkinci rivayete göre Taha Paşa, Kral Naibi Prens Abdullahın esas kanuna uymıyan hareketlerine, onun Bağdadı terkedip Basraya gitmesine ve devlet işlerini yüzüstü bırakmasına tahammül edemiyerek istifa etmiştir.

Bunun üzerine Irak generallerinden bir müdafaa heyeti teşekkül etti ve ortada bir hükûmet bulunmadığı, Kral Naibi de vazifesini bırakıp gittiği için bu müdafaa meclisini kurmak lüzumunu hissettiğini ilân etti ve Reşid Âli Geylâniyi bir hükûmet teşkiline çağırdı.

Aynı müdafaa heyetinin anlatışına göre, onu bu şekilde harekete sevkeden bir âmil de, Kral Naibinin vazifesini suiistimal etmesi, ve niyabet mevkiinde bulunmaktan istifade ederek küçük Kral İkinci Faysalın tac ve tahtına göz dikmesi ve tacı kendi başına geçirmek için bir takım eşhas ile düşüp kalkması, ve bunların vasıtasile bu yolda bir takım propagandalar yapmasıdır.

Müdafaa heyeti bu şartlar karşısında faaliyete geçmekten başka çare bulamadığını ve binaenaleyh memleketin mukadderatına vaz'ıyed ederek yeni bir hükûmet teşkiline karar verdiğini bildiriyordu.

Yeni hükûmet Reşid Âli Geylânî tarafından teşkil olundu ve bu hükûmet Irak parlamentosunu davet ederek vaziyeti izah etti. Parlamentonun bu izahat karşısında verdiği karar, Prens Abdullahı, Kral niyabetinden azlederek yerine Şerif Şeref Paşayı tayin ve yeni hükûmete itimad beyan etmekti.

Bağdadda bu hâdiselerin cereyan ettiği sırada, eski Kral Naibi Basrada bulunuyor, ve Reşid Âli ile adamlarının kendisini tazyik ettiklerini, sarayı etrafında pusu kurduklarını ve bu vaziyet karşısında Bağdadı terke mecbur olduğunu, Reşid Âli ve arkadaşları tarafından yapılan her hareketi gayrikanunî mahiyette tanımak lâzımgeldiğini anlatıyor, bütün Irak halkını Reşid Âli ile hükûmetine karşı gelmeğe davet ediyordu.

Bundan başka Irakın tanınmış ricalinden bir çoğunun da Bağdadı terketmiş oldukları da göze çarpmakta idi.

Bu hâdiseleri diğer bir hâdise takib etti:

Irak ile çok yakından alâkadar olan ve İmparatorluk muvasalasını ve Irak Petrollerini korumak mecburiyetini hisseden İngiltere, bir takım ihtiyatî tedbirler almak istedi ve Irakta teşekkül eden yeni hükûmete karşı son derece ihtiyatlı davranarak bu hükûmeti tanımadı. İngilterenin bu hükûmetle bütün temasları, gayriresmî mahiyette idi ve İngiltere bu yeni hükûmetin iki taraf arasındaki taahhüdlere sadık olup olmadığını denemek istediğini gösterdi. Çünkü Reşid Âli ile taraftarlarının İngiltere ile Irak arasındaki münasebetlere yepyeni bir şekil vermek istiyen kimselerden olmaları ihtimali mevcuddu.

İngiltere harb halinde Irak muvasalasından istifade hakkını haiz olduğu için Basraya askerî bir kuvvet çıkardı ve bu kuvvetin peşinden yeni kuvvetler gönderdi. Bu keyfiyet iki taraf arasında evvelâ bir münakaşa kapısı açtı ve iki taraf İngilterenin Irak muvasalalarından hangi tarzda istifade hakkını haiz olduğu meselesini konuştular. Bu konuşmaların verdiği netice, iki tarafın birbirine karşı hissettiği şüphelerin kuvvet bulması idi ve bu şüphelerin kuvvetlenmesi iki tarafın en son çareye başvurmasına sebeb oldu ve bu yüzden şimdi iki taraf çarpışıyor.

Reşid Âli, Iraklıların muzaharetini ve Irak efkârı umumiyesinin itimadını haizse, bu çarpışma, İngiltere ile Irak arasında bir harb mahiyetini alabilir.

Millî Şefimizin imzalı resimleri

Bütün Parti merkezlerile Halkevlerinde merasimle şeref mevkiine konuluyor

Ankara 3 (a.a.) — Millî Şef İsmet İnönünün Parti merkezlerile Halkevlerine ve odalarına imzalarile hediye etmiş oldukları fotografilerin merasimle şeref mevkilerine konulmasına devam edilmektedir.

Aldığımız telgraflar, Eskişehir, Muğla, Konya, Karaman ve Gedizde bu münesebetle yapılmış olan toplantılarda Türk ulusunun Millî Şef etrafındaki sarsılmaz birliğinin ve ona karşı duyulan inanç ve sevginin içten ifadesi olan heyecanlı tezahüratta bulunulduğu bildirilmektedir.

Bulgaristanda şikâyetler başladı

Gazeteler, Almanların dahilî işlere karıştığını yazıyorlar

Bulgaristanda Alman işgaline karşı şikâyet sesleri yükselmeğe başlamıştır. Sofyada çıkan Mir gazetesi, Alman işgalinden şikâyet ettiği için hükûmet tarafından üç gün müddetle kapatılmıştır. Bu gazete, Alman işgalinin Bulgar iktısadiyatı üzerine büyük tesirler yaptığını kaydederek, Almanların Bulgaristana aid dahilî işlere müdahale ettiklerini yazıyor ve ezcümle diyor ki:

«Alman kıt'aları sadece Bulgaristandan geçerek cenuba gideceklerdi. Bu iş olmuş bitmiştir. Bize aid olan topraklar kıtaatımız tarafından işgal edilmiştir. Bu şerait altında Almanlar daha ne kadar memleketimizde kalacaklardır?» (Ankara Radyo Gazetesi)

Cebelüttarıktaki İngiliz filosu

Lalinea 3 (a.a.) — Ofi: Argus tayyare gemisile iki torpito dün sabah Cebelüttarıktan hareket etmiştir. Şimdi limanda iki zırhlı, iki torpito muhribi ve bir tayyare gemisi bulunmaktadır. 30 ticaret vapuru ile iki petrol gemisi kafile halinde harekete hazırlanıyorlar.

Amiral Cunningham'ın mesajı

Londra 3 (a.a.) — Akdeniz filosu Başkumandanı Amiral Cunnigham Yunanistandaki imparatorluk kuvvetlerinin tahliyesinde iş birliği etmiş olan İngiliz ve müttefik ticaret gemilerine bir mesaj göndermiştir.

Lord Beaverbrook «dahilî cephe başkumandanı» sayılıyor

Londra 3 (a.a.) — Gazeteler albay Moore Breban'ın tayyare imalâtı nazırlığına tayininden memnuniyet beyan ediyorlar. Albay Breban geçen harbde de hava kuvvetlerinde çalışmıştır. Kendisi harbden evvel de, Kanadada tayyare fabrikaları yapılmasına taraftardı.

Lord Beaverbrook'a gelince devlet nazırı olarak harb kabinesinde kalacaktır. Bazı gazetelere göre onu «dahilî cephe başkumandanı» saymak icab edecek ve bu sayede Mister Çörçil harbin idaresile daha fazla meşgul olmağa imkân bulacaktır.

Trablussam petrol tasfiyehanesi yandı

Londra 3 (a.a.) — Ofi müstakil Fransız ajansının Kudüsteki muhabirinin bildirdiğine göre, Fransız makamları tarafından Trablusşamda tesis edilen petrol tasfiyehanesinde vuku bulan şiddetli bir infilâk neticesinde çok büyük hasar vuku bulmuştur.

Aksi takdirde bir kaç gün devam edecek tenkil harekâtı, Reşid Âli ile arkadaşlarının bertaraf edilmelerine kâfi gelir. Tam istiklâl taraftarı olan Iraklılar, Reşid Âli ile birlikte hareket ettikleri ve İngiliz kuvvetleri bunlarla mücadele ettiği takdirde bunun neticesi Irakla İngiltere arasında yeni ve mühim bir davanın tahaddüs etmesi ve Irakta başlayan bu cereyanın İngiltere ile alâkadar olan bütün Arab âlemine sirayet etmesi olacaktır.

Fakat Irak hâdiselerinin mahiyeti henüz anlaşılmamakta ve bu hâdiselerin birkaç şahsın eseri mi, yoksa millî mahiyette olan hâdiseler mi olduğu hakkında bir hüküm vermek sırası gelmemiştir.

Bu hâdiselerin vuku bulmaması, herhalde daha isabetli olurdu. Fakat ok yayından fırlamışa benziyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Sovyet Rusya ve harb

Pravda, harbin genişlemesine mâni olmak istiyoruz, diyor

Moskova 3 (a.a.) — Tass ajansı bildiriyor:

1 mayıs bayramına tahsis ettiği başmakalesinde Pravda gazetesi ezcümle diyor ki:

«Kapitalist memleketlerin milyonlarca işçisi 1 mayıs gününü karada, denizde ve havda cereyan eden kanlı muharebeler içinde, yorucu bir iş görerek ve bombaların ve yangınların daimî tehdidi altında idrak ediyorlar.

Sovyetler Birliği, emperyalist harbin kudurmuş dalgaları tarafından yapılan hücumlara iyi mukavemet etmiştir. Sovyetler Birliğindeki milletler yapıcı ve sakin bir mesai hayatının bütün nimetlerini idrak etmekle bahtiyardırlar.

Sovyetler Birliği, halihazır harbinin genişlemesine mâni olmak için açtığı mücadele siyasetini sebatla ve takib fikrile tahakkuk ettirmiştir.

Sovyet milletleri, bazı emperyalist zümrelerin Sovyetler Birliğini harbe sürüklemek hususunda besledikleri ümidi hâlâ terketmediklerini biliyor. Bunun içindir ki iktısadî varlığımızı ve müdafamızı her türlü vasıtalara müracaat ederk takviye etmek, işçilerimizin başlıca vazifesidir.

Kızılordu ve donanması partinin ve hükûmetin verdiği talimata uyarak ve zamanımız harbinin en yakın neticelerinden ve tekniğinden istifade edilmek suretile yeni usuller mucibince talim yapmaktadır.»

Kremlinde yapılan merasim

Moskova 3 (a.a.) — Dün Kremlin sarayında Kızılordu şeflerine büyük bir kabul resmi tertib olunmuştur. Bu kabul resmine Kızılmeydandaki tezahürata iştirak eden gruplardan da mümessiller davet edilmiştir. Müdafaa Halk Komiseri Mareşal Timonçebnko ilk kadehi Stalin'in ve Sovyet hükûmetinin şerefine içmiştir. Mareşal, Stalinle Sovyet hükûmetinin âkilâne siyaseti sayesinde Sovyetler Birliği hududlarının emniyet altında ve memleketin sulh içinde bulunduğunu söylemiştir. Halk Komiserler Heyeti reisi Molotof, Mareşala cevab vererek kadehini Kızılordu ile kumandanları şerefine kaldırmıştır. Stalin en yakın mesai arkadaşları ile birlikte bu kabul resminde hazır bulunmuştur. Davetliler arasında Mareşal Voroşilof, Mareşal Şapoşnikof, Mareşal Budyeni ve Kulik ile Sovyetler birliğinin Berlin büyük elçisi Zanof da görülüyordu.

İmha edilen kuponlar

Ankara 3 (Telefonla) — 1375 numaralı kanunla satın alınan Anadolu Demiryolları ve Haydarpaşa Liman şirketlerile Mersin, Tarsus, Adana Demiryolu kumpanyasına aid itfa edilmiş esham ve tahvilâtla tediye edilmiş kuponların imhası hakkında bir talimatname hazırlanmıştır.

M. Pietri, Vichy'de

Vichy 3 (a.a.) — Fransanın Madrid büyük elçisi Pietri, vaziyet hakkında hükûmete izahat vermek üzere Vichy'ye gelmiştir. Pietri bir kaç gün Vichy'de kalacaktır.

Japon İmparatoru Matsuokadan izahat aldı

Tokio 3 (a.a.) — D.N.B. İmparator, Hariciye Nazırı Matsuokayı kabul etmiştir. Matsuoka, Sovyetlerle yapılan bitaraflık muahedesinden sonraki siyasî hâdiseler hakkında İmparatora izahat vermiştir.

Bu mülâkattan sonra Başvekil Prens Konoye'nin reisliği altında bir toplantı yapılmış ve bu içtimaa nazırlarla ordu erkânı iştirak etmişlerdir.

Askerî musahabe

Fransa, İspanya, Portekiz ve Cebelüttarık

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Septe boğazına hâkim bir anahtar mevzidir. İngiliz donaması Cebelüttarık kalesi sayesinde Akdenizle Atlas Okyanusu arasında muvaslayı temin etmekte ve istediği zaman ,bu iki denizden birine kuvvet kaydırmaktadır. İngilterenin gerek harb gemileri gerek acele hareket etmek mecburiyetinde bulunan nakliye kafileleri, İngiltereden şarkî Akdenize ve ortaşarka gelmek için Ümidburnu yolu yerine çok daha kısa olan Cebelüttarık boğazı yolunu takib etmektedirler.

Son günlerde, Almanların İngilizlere Akdenizi kapamak için bir taraftan Mısır ve Süveyşe, diğer taraftan Cebelüttarığa taarruz edecekleri söyleniyor. Almanyanın, bunu geçen yaz, Fransa mütareke istedikten sonra yapması gerekti. İspanya hududuna dayanmış olan Alman orduları, İspanyayı, bu devletin rızasile veya cebren geçerek Cebelüttarığa inselerdi, muvaffakiyet ihtimalleri bugünkünden daha fazla idi. Çünkü o vakittenberi İngilizler, Cebelüttarık tahkimatını daha mükemmel bir hale getirmişlerdir. Kayanın kara ile muvasalasını kesmek üzere, bir kanal açmışlardır. Ahiren buraya en güvendikleri kumandanlardan olan General Gort'u tayin etmişler, kalenin muhafız birliklerini artırmışlardır. Bu sene kale ile mücadele daha çetin olacaktır.

***

Almanlar, Cebelüttarığa karşı taarruza geçtikleri zaman, bu hareketle alâkadar olarak Fransa, İspanya ve Portekiz devletleri vardır. Fransadan başlıyalım.

Fransa:

Fransa ne yapabilir? Fransa için şu dört şekilde hareket ihtimali vardır:

1 — Alman ordularının işgal edilmemiş Fransadan geçmelerine sadece müsaade etmek;

2 — Almanlarla müşterek hareket etmek;

3 — Almanyaya yol vermemek,

4 — İcabında şimalî Afrikadaki Fransız topraklarını silâh kuvvetile müdafaa etmek.

Fransada, bu fikirlerin çarpışmakta olduğunu görüyoruz. Devlet adamları arasında bu cereyanların taraftarları vardır; fakat milletin daha ziyade mukavemet taraftarı olduğu söyleniyor. Bu cereyanlardan hangisinin galib geleceğini kat'iyetle kestirmek mümkün değildir; fakat birinci şıkkın kabul edilmesi muhtemeldir. Yalnız, mühim bir nokta var; Almanlar, Cebelüttarığı aldıktan sonra, karşıya geçmek istiyeceklerdir. O zaman şimalî Afrikadaki Fransız müstemlekelerinin elden çıkacağını kabul etmek lâzımdır. Muzaffer bir Almanya, İngilterenin yerine Cebelüttarığın ve Fransanın yerine de en az Fasın üstüne oturmak istiyecektir. Akdenizin garb kapısına hâkim olmak gibi fevkalâde mühim bir sevkülceyşî vaziyete sahib olmaktan Almanyayı kimse vaz geçiremez. Şu halde Fransanın hakikî menfaati, Almanyanın Cebelüttarığa ve oradan şimalî Afrikaya geçmemesindedir. Her halde, garbî Akdeniz meselelerinde Fransanın rolü çok mühimdir. Almanyanın tarafın iltizam eder veya ona müsamahatkâr davranırsa, İngilterenin Afrikadaki vaziyeti çok güçleşir. Almanyaya mukavemet eder ve icabında şimalî Afrikayı silâh kuvvetile müdafaya kalkışırsa İngilterenin işi çok kolaylaşır.

İspanya:

Fransadan sonra, bu darülharekâtta mühim bir devlet de İspanyadır. İspanya, örs ile çekiç arasında kalmış bir vaziyettedir. Uzun bir dahilî harbden yeni çıkmış, yaralarını sarmağa vakit bulamamıştır. Yorgundur, zayıftır, parasızdır, hatta açtır. Hakikî menfaati deniz ve kara devleri arasındaki korkunc mücadeleye karışmamaktadır. Fakat, Almanya, İspanyol topraklarından geçmeğe karar verince, General Franko böyle bir tazyika mukavemet edemez. Çünkü Pirene dağlarından bir çığ gibi yuvarlanacak olan Alman ordularını durdurabilecek kadar kuvvetli değildir. Bu itibarla Almanların geçmesine rıza gösterecektir. Bu takdirde, İspanya için iki ihtimal vardır:

1 — Almanya ile beraber Cebelüttarığa taarruz etmek,

2 — Alman kuvvetlerinin geçmesine müsaade edip harbe karışmamak.

Almanların, İspanyolların filî yardımına ihtiyaçları yoktur; onun için, belki, sadece, geçid müsaadesile iktifa edeceklerdir; Ancak Fransa tekrar mukavemete kalkışırsa, Portekiz harbe iştirak ederse o zaman İspanyayı da, Macaristan gibi, harbe sokmaları ihtimali kuvvetlenir.

İspanyol kuvvetleri:

İspanyol ordusu ve donaması hakkında, bugün elimizdeki malûmat yalnız dahilî harbden evvelki bilgilerimizden ibarettir. İspanyanın genişliği 503.000 murabba kilometredir. 1935 teki nüfusu 24,849,000 kişi idi. Fransa ile hududları 677 kilometre, Portekizle sınırları 987 kilometre uzunluğundadır. Sahilleri ise 1,664 kilometre imtidadındadır. 1930 da 15,895 kilometrelik bir demiryolu şebekesi vardı.

İspanyanın «Rif» denilen Fastaki toprakları da 28,740 murabba kilometredir ve nüfusu tahminen 1 milyon kişidir. İspanyanın Atlas Okyanusunda Kanarye adaları, Akdenizde Balear adaları ve ayrıca Afrikada da bazı müstemlekeleri vardır.

Dahilî harbden evel İspanya, 6 askerlik dairesine ayrılmıştı. O zaman hazerî ordusu 8 esas tümen, 1 süvari tümeni, 2 muhtelit dağ tugayından ibaretti. Ordu şu alaylardan mürekkebdi: 35 piyade; 2 tank; 11 süvari; 16 sahra, 2 dağ, 4 sahil, 1 süvari, 4 ağır topçu, 3 muhtelit topçu alayı, 2 hava defi grupu; 5 istihkâm alayı. Balear ve Kanarye adalarında 4 piyade alayı, 4 topçu alayı, Rifte 2 piyade alayı.

Rifteki kuvvetler arsında ayrıca yerli birlikler de vardır. Buradaki İspanyol kıt'alarının şimdi takviye edilmiş olduğu muhakkaktır. İspanyolların beynelmilel Tanca şehrini ve mıntakasını işgal ettikleri malûmdur. Septe boğazının Afrika sahillerine ağır bataryalar yerleştirdikleri de haber verilmektedir.

İspanyada askerlik hizmeti mecburî olduğu için, asker bulmakta sıkıntı çekilmez. 1936 yılında silâh altına çağırılan sınıftan 82,850 kişi muhtelif birliklere verilmişti. Muvazzaf ordunun mevcudu 1936 da Avrupada 120,000, Afrikada 34,500 kişi idi.

Dahilî harbden sonra donanmadan kalan gemiler 1 zırhlı, bir kaç kruvazörle muhribden ve denizaltı gemisinden ibarettir. Mühim bir kuvvet teşkil etmez.

Hava kuvvetlerine gelince, iç harbden sonra ne kaldığı malûm değildir.

Portekiz:

Portekiz, İngilterenin müttefikidr. Büyük Harbe iştirak etmiş olan bu memleket, bu defa bitaraf kalmıştır ve gönül rızasile yeni bir harbe iştirak edeceği şüphelidir. Almanlar İspanyaya girdikleri takdirde, İngilterenin müttefikinden harbe iştirak etmesini istiyeceği ve imkân bulursa Britanya adalarındaki kuvvetlerinin bir kısmını Portekiz topraklarına çıkararak Cebelüttarığın müdafası için burasını Almanlara karşı geniş bir yan mevzii olarak kullanmağa çalışacağı tahmin olunabilir. Portekizin nasıl bir hattı hareket ittihaz edeceğini kati'yetle kestirmek mümkün değildir.

Portekiz kuvvetleri:

Portekiz 80,059 murabba kilometre genişliğindedir. Nüfusu 1936 da 7 milyon 300 kişi idi. Milletler Cemiyeti Askerî Yıllığı İspanyanın Portekizle kara hududları 987 kilometre uzuluğunda olduğunu kaydetiği halde ayni eserin Portekize aid faslında bu hududların 1214 kilometre uzunluğunda olduğu yazılıdır. Bu rakamlardan hangisini isterseniz onu doğru telâkki edebilirsiniz. Sahillerinin tulü 832 kilometredir. 1929 da demiryolları 4,407 kilometrelik bir şebeke teşkil ediyordu.

Portekizin Asor ve Mader adaları Atlas Okyanusunun sevkülceyşî bakımından ehemmiyetlidirler. Portekizin Afrikada, Asyada, Okyanusyada mühim müstemlekeleri vardır. Bunların nüfusu 9 milyondan biraz fazladır. Satıh mesahaları ise 2 milyon 100 bin murabba kilometreye yakındır.

Portekiz 5 askerlik mıntakasına ayrılmıştır. Askerlik hizmeti mecburidir. 1937 de ordu 4 tümenden mürekkebdi ve şu birliklere ayrılmıştı: 16 piyade alayı, 6 piyade taburu, 1 tank taburu; 7 süvari alayı, 1 motörlü süvari alayı; her cinsten 8 topçu alayı, 3 topçu grupu, 3 hava defi topçu grupu; 2 istihkâm alayı, 1 köprücü, 1 şimendifer, 1 muhabere taburu.

1937 başında 93 kara tayyaresile 26 deniz tayyaresi vardı. 1935 sınıfı 74,519 kişi idi. Bundan yalnız 26,000 kişi silâh altına alınmıştı. 1937 de muvazzaf ordu mevcudu 6368 subay la 26,378 erden mürekkebdi. Acemi er mekteblerinde de 26,000 kişi vardı. Yekûn 58,746 kişi. Ayrıca müstemlekelerde de 296 sı subay olmak üzere 9,403 kişi bulunuyordu.

Portekiz donanması, hepsi 21,466 tonluk 19 küçük gemiden ibarettir. Bunların 6 tanesi denizaltı gemisidir.

***

Almanlar, Cebelüttarık boğazına taarruz etikleri takdirde, İngilizler çok çetin bir mücadele yapmak mecburiyetinde kalacaklardır. Bu mücadele, Portekiz, tamamile bitaraf kaldığı takdirde çok daha güç olacaktır. Böyle bir vaziyette, İngilizlerin, boğazın İspanyolların elinde bulunan Afrika sahillerine de bir ordu ihrac ederek burayı ele geçirmeğe çalışmaları icab edecktir. Septe boğazında, Tanca ve etrafı değilse de, Cebelüttarığın tam karşısına düşen Söta mıntakası dağlıktır ve şiddetle müdafaa edildiği takdirde istilâsı kolay değildir.

Almanların böyle bir hareketi düşünerek şimdiden seyyah ve saire diye bu mıntakaya Fransa ve İspanyadan bir hayli subay, erbaş ve mütehassıs geçirdikerine şüphe yoktur. İspanyolların da, dahilî harbden evvel 34,500 kişilik bir kuvvet bulundurdukları bu mıntakada, şimdi daha fazla kuvvetler tahşid ederek Almanların Cebelüttarığa karşı bir hareketini kolaylaştırmak için tedbirler aldıkları muhakkaktır. Herhalde Cebelüttarık kalesini ve boğazını müdafaa ederken İngilizler çok güç ve tehlikeli vaziyetler karşısında kalacaklardır.

ABİDİN DAVER

Von Papen'in avdeti geri kaldı

Berne 3 (a.a.) — İyi haber alan mahfillerden bildirildiğine göre, dün hareket etmesi mukarrer bulunan Almanyanın Ankara büyük elçisi Von Papen seyahatini bir kaç gün tehir etmiştir.

Amerika, İngiltereye müşahid tayyare zabiti gönderiyor

Vaşington 3 (a.a.) — Amerikan hava kuvvetleri gencler koluna mensub bir çok subaylar askerî müşahid sıfatile İngiltereye gönderileceklerdir. Bunlardan çoğu Amerika tarafından İngiltereye satılan tayyarelerle Atlantiği aşacaklardır. Bu subayların İngiltereye gönderilmesinden maksad, hava muharebeleri hizmetlerinde tecrübeli subaylar yetiştirmek ve İngiltereye satılan Amerikan tayyarelerinin müessirliği hakkında tetkikat yaptırmaktır.

Çunking'e hava hücumu

Çunking 3 (a.a.) — Bugün Çunking şehri bu senenin ilk hava hücumuna maruz kalmıştır. 80 Japon tayyaresi şehrin garb banliyosu üzerine bir çok bombalar atmışlardır. Japon akıncıları Çin bataryalarının şiddetli baraj ateşile karşılaşmışlardır.

İzmirdeki millî küme maçları

İzmir 3 (Hususî) — Bugün yapılan millî küme maçlarında Altay, Gencler Birliğini 2 - 0 yendi. Altınordu da Demirsporla 2 - 2 berabere kaldı.

Amiral Darlan Parise gidecek

Vichy 3 (a.a.) — İyi haber alan Fransız mahfillerinde öğrenildiğine göre, Amiral Darlan bu haftanın sonunda veya önümüzdeki haftanın başında Parise gidecektir.

Mahkûm oldu

Sirkecide Hakkı Başarın «Asrî çamaşırhane» sinde evvelce ütücü olarak müstahdem Raşid, müşteriler tarafından yıkanmak ve temizlenmek için verilen bir kat kostümle bir kaç gömleği aşırmaktan Adliyeye gönderilmiş, tevkif edilmişti. Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde yapılan muhakemesinde, bavulunda bulunan gömlekleri aşırdığı sabit görülmüştür. Hâkim Reşid Nomer, dün sabah, mevkuf maznunun bir ay ve yirmi gün müddetle hapsine karar vermiştir.

Yunanistandaki harbin hikâyesi

İngiltere Harbiye Nezareti bir rapor neşretti

Londra 3 (a.a.) — Yunanistan muharebeleri hakkında Harbiye Nezareti tarafından neşredilen rapor, ihtiva ettiği teknik malûmat arasında bir çok kahramanlık menkıbelerini tebarüz ettirmektedir. Dümdar kıt'alarımızın kahramanca hareketleri esnasında Yeni Zelandalı ve Avustralyalılardan mürekkeb bir liva bir boğazı tutarak İngiliz ve imparatorluk kuvvetlerinin çekilmesini temin etmiştir. Alman kuvvetleri adetçe bire sekiz nisbetinde üstün bulunuyordu. 15 nisanda boğazın şark methalini müdafaa eden Yeni Zelandalılardan mürekkeb küçük bir müfreze adetçe üstün düşmanın şiddetli bir hücumuna maruz kalmıştır. Olimpos dağının cenubundaki Peniyuf boğazına yapılan bu hücum tardedilmiştir. Ertesi gün bir Avustralya livasına mensub iki tabur geçidi tutan kıt'anın imdadına yetişmiştir. Burada bir livayı bulan İngiliz kuvvetleri iki Alman fırkasile kahramanca çarpışmıştır. Boğazı müdafaa eden kıt'alarımız ağır zayiata uğramışlar, fakat sağ cenahımızda kuvayı külliyenin ricatini emniyet altına almışlardır.

Almanlar ancak büyük zayiat mukabilinde müttefik kuvvetleri Olimpos dağında hazırlanan yeni müdafaa hattına çekilmeğe mecbur edebilmişlerdir.

7 nisan akşamı Yugoslav kuvvetlerinin bozguna uğradığı anlaşılmış ve Manastır gediği açılmıştır. Florinanın cenubunda Aminteion civarına yerleştirilen mitralyöz ve topçu kıt'alarından mürekkeb bir tabur kadar asker bir küçük subayın emrinde fedakârlıkla çarpışmıştır. Ertesi sabah General Mackay fırka genelkurmayı erkânı ile birlikte buraya gönderilmiştir. General ile beraber bir topçu alayı, bir tank defi alayı ve bir taburu noksan olmak üzere bir Avustralya livası buradaki kıt'aları takviye için sevkedilmiştir. Bu kuvvetler Almanların hücumuna intizaren Aminteion yakınlarında mevzi almışlardır.

9 nisanda Almanlar Florinanın cenubunda görünmüşler ve o günle ertesi gün General Mackay'ın kumandasındaki kıt'alarımızla şiddetli bir muharebeye tutuşmuşlardır. İmparatorluk askerleri düşmana ağır zayiat verdirmiştir. Fakat bir müddet sonra, adetçe kendilerine çok faik Alman kuvvetleri karşısında tutunamıyacakları anlaşılmıştır. Düşmanın Aminteionda durdurulamıyacağı tahakkuk ettikten sonra bu cephedeki bütün müdafaa hattının geri alınması zarurî bir hale gelmiştir. Aksi takdirde bu kuvvetlerin çevrilmesi ihtimali çok kuvvetli idi. Binaenaleyh 11 nisan günü imparatorluk ve Yunan kuvvetleri yeni bir hat üzerine çekilmeğe başlamışlardır.

Harbiye Nezaretinin raporunda Yugoslavyanın kısmen seferberlik yapmış olmasına rağmen, harbe hazır olmadığı kaydedilmektedir.

Raporda şunlar ilâve edilmektedir:

«Yugoslav kuvvetlerinin tevzii yalnız askerî mütalealara göre yapılmış değildi. Bu meselede siyasî mülâhazalar nazarı dikkate alınmış ve memleketin en büyük tehlikeye maruz bulunan cenub kısmına gayri kâfi kuvvet gönderilmişti. Yugoslav ordusunun tevzii plânları Svetkoviç hükûmeti tarafından tanzim ve tatbik edilmişti. General Simoviç bu plânları değiştirecek kadar vakit bulamamıştır.

Termopil mevzilerine doğru yapılan daha sonraki ricat hareketi düşmanın çok şiddetli bombardımanı altında muvaffakiyetle başarılmıştır.

Hava kuvvetleri nasıl kurtarıldı?

Kahire 3 (a.a.) — Reuter'in hususî muhabiri bildiriyor:

İngiliz hava kuvvetlerinden bir yüksek subay, İngiliz hava kuvvetlerine mensub iki bin kişinin Yunanistanı nasıl terketmiş olduklarını bana anlatmıştır. Bu yüksek subay, Almanların yakından takibi devam ederken, hiç bir kayıb keydetmeksizin erlerinin tahliyesini organize etmiş ve karanlıktan blistifade Moranın en cenubunda bir küçük koydan insanla dopdolu olarak kalkan sekiz metre boyundaki bir vapur içinde Yunanistanı terkeden en son İngiliz hava kuvveti subayı kendisi olmuştur.

İstanbulda Polonya millî bayramı

İstanbul 3 (a.a.) — Bugün Polonyanın millî bayramı münasebetile Saint-Louis kilisesinde dinî merasim yapılmıştır. Polonya orta elçisi ve başkonsolosu Karol Bader, merasimde hazır bulunmuştur.

Bir AŞK UÇURUMU

Edebî roman — 34 — Mahmud Yesari

Yüksekkaldırıma doğru sapmışlardı.

— Fikri, sen, hiç, benim odama geldin miydi?

— Hayır. Bu taraflarda olduğunu söylemiştin. O kadar biliyorum.

— Yokuşu, daha ortalamadan... Yan sokakta, külüstür bir ev... Bana, çok bile... Geceleri, sızmağa gidiyorum.

Yokuşu çıkarlarken, Şakir, vakit vakit, elini, Fikrinin omzuna koyuyordu:

— İhtiyarlıyorum, Fikri... Yokuşlarda, kesiliyorum.

— Demir gibisin... İhtiyarlığı, üzerine kondurma. Daha, yirmi sene, senin sırtını yere getiremezler.

— On seneye, çoktan eyvallah ama, ben, beş seneye de razıyım.

— Sen, bu gece, çok efkârlısın.

— Sen, benden fazlasın, Fikri Can, benden fazlasın.

Durdu, önüne baktı:

— Yaklaştık, dedi. Odada konuşuruz.

Bir kaç adım yürüdüler. Şakir, sağdaki dar sokağa saptı, birinci evin kapısı önünde durdu, anahtarını çıkardı:

— Merdivenler karanlıktır. Kese kâğıdını bana ver. Sen, kibrit çakarak merdivenleri çıkarsın. Dikkat et, basamaklar çürüktür. Ayağın geçiverir. Trabzanlara da dayanayım, deme.

Karanlık, dar bir merdivenden kıvrıla kıvrıla üçüncü kata çıkmışlardı. Fikri, bir teviye kibrit çakıyordu:

— Evde elektrik yok mu?

Şakir, bir kahkaha attı:

— Var ama, yalnız odalarda... On ikiden sonra da, söner.

Sokak tarafındaki odanın kapısını açmış, elektriği çevirmişti:

— Benim sarayı, dünya gözile bir gör.

Başından kasketini çıkarıp ortadaki masanın üzerine fırlatmıştı:

— Bak, çingene çergesinden farkı varsa...

Fikri, bakıyordu. Şakirin odası, iki pencereli, orta genişlikte, yüksek tavanlı bir oda idi. Sağda, kapıya bitişik demir karyola; solda, duvara dayatılmış arkalıklı bir sedir, üstü yırtık, somluk çuha örtülü bir yuvarlak tahta masa, iki iskemle, bir de vestiyer hizmetini gören tahta çerçeveli ayna. Odanın bütün eşyası, bütün süsü idi.

Odanın soğukluğuna rağmen, perdeli pencereler, yorgan üstüne örtülü battaniye; yerdeki rengi atık, eski, yamalı keçe, Fikrinin gözlerini ısıtmıştı:

— Bu odanın, nesini beğenmiyorsun?

Onun, âdeta, çıkışır gibi konuşması, Şakiri, kolu çimdiklenen bir insan gibi, sıçratmıştı; paltosunu aynanın kenarındaki çengellerden birine asacakken karyolanın üstüne attı:

— Senin odan, buradan da perişan mı?

Kahkaha atmak sırası, Fikriye gelmişti:

— Sen, ne sanıyorsun, Şakirciğim? Burası, saray be! Ben, oldumolası, boş bekâr odalarında, kendi eşyamla oturmağa alışığım... Gözüm, daha odamda elektrik ışığı görmedi. Pencerede gırgırlı perde, yan perdeler; karyola gibi sedir, bir sofra yapabileceğin büyük masa; eski de olsa, yerde keçe... Bunlara ben, korkarak bakıyorum be!

Şakir, elini alnından geçirdi:

— Şimdiki, demiyorum. Onu, en sonra, soracağım. Eski yerlerini pek överdin be!

Fikri, sobasız, mangalsız odada, terliyormuş gibi, paltosunu çıkardı, aynanın solundaki çengellerden birine astı, döndü; geniş sedire, yayılarak uzandı:

— Şimdiki halime nispetle, oraları da benim için saraydı!

Şakir, iki elini beline dayamıştı, gözlerini açarak, ona, şaşarak ve acıyarak bakıyordu:

— Bunları, hiç söylemedin be, Fikri Can!

— O zamanlar, halimden memnundum, neye söyliyecektim?

Sokak kapısının çıngırağı, sökülecek gibi çekilerek çalınıyordu. Şakir, yumruğunu sıkarak küfür etti:

— Nikolinin çırağı geldi. Kapıyı da aralık bırakmıştım. Hergele, yukarıya kadar çıkmamak için, numara yapıyor.

Pencereyi açtı, sarkarak bağırdı:

— Kim o?

Cevab bekler gibi durduktan sonra, tekrar bağırdı:

— Ulan hergele, kapı açık, itip girsene...

Pencereyi kapadı, kaşları çatıktı:

— Fikri, kardeşim, sen, benden gencsin. Yaş tarafını bırak, bana nisbetle çocuk sayılırsın. Uşaklar, efendilerinin ağızlarile konuşurlar. Bu sözüme, çok, ama, çok dikkat et. Efendisine, kafa tutamıyacak mısın, uşağı, azarlama. Efendisine boş mu veriyorsun, yahud zılgıt mı vereceksin? Uşağı, döv.

Sustu. Fikri de divanda doğrulmuştu. Şakir, elleri pantalonunun ceblerinde, ayakta duruyordu. Garson, kapıyı tıkırdatmış elinde sefertasile içeri girmişti, sefertasını masanın üzerine bırakınca, Şakir, onun önünde dikildi:

— Yukarı çıkmağa üşeniyor musun? Ayağına gelelim, istiyorsun değil mi? Sana, bu kibarlığı, ustan olacak zangoç kaçkını pangodoz mu öğretti? Aç sefertasını. Ne göndermiş, bakayım.

Fırtınayı hisseden garson, elleri titreyerek sefertasının kapağını açmıştı. Şakir, taslara, birbir baktı:

— Barba, çoktandır gümüşlenmedi idi. Kalaylanmak istiyor. Ulan, bir kişilik yemek be. Boğazlı adamı gene doyurmaz. Beraber çıktığımızı da gördü.

Gerilmiş, garsona fena bakıyordu:

— Ulan, doğrusunu söyle. Sefertasına, bu yemekleri sen mi koydun, yoksa Barba mı koydu? Doğrusunu söyle dövmiyeceğim.

Garson sararmıştı, ölü bir sesle:

— Ben koydum, dedi.

Şakir, yumruğunu masaya vurarak, bağırdı:

— Nasılmış, Fikri Can? Garsonun eli, meyhaneciden daha nekestir.

Fikri, bir mesele çıkmasını istemiyordu:

— Ben, yediklerimle gırtlağıma kadar doydum. Sen de boğazlı değilsindir. Yeter de artar bile. Kısa kes.

Şakir, doğruldu, kaşlarını çattı, Fikriye ters ters baktı:

— Ah, senin bu yumuşaklığın!

Garsonu, kolundan çekti:

— Hani ekmek?.. Ulan, dua et, arkadaşım var; yoksa, seni ben, dükkâna değil, İspitalyaya gönderirdim. Git, ekmek al.

Cebinden para çıkarıp masanın üzerine attı:

— Çabuk bir ekmek, bir de francala al. Çabuk gelmezsen, elimden çekeceğin var.

Garson, fırtınayı kazasız savuşturduğuna memnun, sırıtarak çıkmıştı. Şakir, karyolanın kenarına oturdu, durgun durgun Fikriye bakıyordu:

(Arkası var)

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2							■		
3					■			■	
4				■					
5		■						■	
6									■
7			■						
8	■				■		■		
9						■			

Soldan sağa:

1 — Bu harbde hizmetleri görülen bir çeşid asker. 2 — Hürmet, vilâyet. 3 — Vuku bulma, bir soru edatının tersi. 4 — Bir emir, bir cins imtihan. 5 — Rüzgârın yaptığı. 6 — Öksürmek kelimesinin süt kardeşi. 7 — Bir hayvan yavrusunun feryadı, ihtiyatlı hareket. 8 — Bir cins ağac, bir hayvan. 9 — Maksad, ced.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Yapılacak işlerin listesi. 2 — İnsan yuvasının efradı, adi cins yer örtüsü. 3 — Mısır fir'avunlarından, güzel san'at. 4 — Elin içi, bir hastalık. 5 — Bir harfin okunuşu, eski şairlerimizden. 6 — Bir çeşid düzeltmek. 7 — Oturulacak yer. 8 — Sıfat edatı, ters çevirirseniz bir harb vasıtası olur. 9 — Bir yıldız, verme.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	F	İ	R	D	E	V	S	İ	■
2	İ	K	A	■	T	A	İ	S	■
3	S	İ	H	İ	R	■	Y	A	M
4	T	A	V	L	A	M	A	■	Ü
5	A	D	A	■	F	A	H	İ	Ş
6	N	İ	N	E	L	İ	K	■	T
7	L	A	■	S	İ	L	A	■	E
8	İ	T	İ	R	■	■	L	U	K
9	K	■	S	E	B	Z	E	C	İ

SPOR

Mersinli Ahmed Tekirdağlı Hüseyin

Biri amatör, diğeri profesyonel iki güreşçi bugün karşılaşıyor

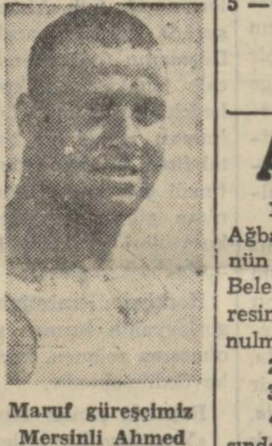

Maruf güreşçimiz Mersinli Ahmed

Profesyonel güreş müsabakaları - nın en mühimmi bugün Şeref sahasında Mersinli Ahmedle Tekirdağlı Hüseyin arasında yapılacaktır.

Mersinli Ahmed, uzun seneler, amatör güreş minderinde şöhret yapmış, buna mukabil Tekirdağlı Hüseyin profesyonel müsabakalarda nam kazanmış bir pehlivandır.

Amatör bir güreşçi olan Mersinli Ahmedin, Tekirdağlı Hüseyinle yapacağı bugünkü karşılaşma, güreş muhitinde büyük bir alâka ile karşılanacak ve bu müsabakanın galibi memlekette cidden büyük bir nam kazanmış olacaktır.

Amatörle profesyonelin ilk defa karşı karşıya gelerek yapacakları bu müsabaka azamî bir heyecan taşıyacaktır.

Tekirdağlı Hüseyinden otuz kilo noksan olan Mersinli Ahmed, serbest güreşte bütün bilgisini kullanmak suretile rakibi karşısında azamî dereceyi almak için çalışacağından bugünkü müsabakaya fazla bir ehemmiyet vermek lâzımdır.

Muhtelif sikletler arasında yapılacak bugünkü müsabakalara saat 14 te başlanacaktır.

Ankarada yapılan millî küme maçları

Ankara 3 (Telefonla) — Millî küme maçlarına bugün 19 mayıs stadında devam edildi. İlk maç Fenerbahçe ile Maskespor takımları arasında yapıldı. Fenerbahçe yirminci dakikada Rebiinin ayağile ilk golü yaptı. Fakat 28 inci dakikada Maskesporlular bu gole cevab verdiler. Bu golden sonra Maskesporlular, Fenerbahçeyi sıkıştırmağa başladılar ve 37 nci dakikada da ikinci golü attılar. Devre 2 - 1 Maskesporun lehine bitti.

İkinci devrede Maskesporlular 13 üncü dakikada üçüncü gollerini de attılar. Fenerbahçe 36 ncı dakikada ikinci ve 40 ıncı dakikada üçüncü golü atmağa muvaffak oldu ve müsabaka 3 - 3 beraberlikle bitti.

İkinci müsabaka Galatasarayla Harbiye arasında oynandı. Oyun, Galatasarayın hâkimiyeti altında cereyan etti. 31 inci dakikada Galatasaray ilk sayıyı yaptı. Bunu takiben de iki gol daha atarak devreyi 3 - 0 bitirdi.

İkinci devrede başından sonuna kadar Galatasaray hâkim oynadı. 20 nci dakikada dördüncü, 23 üncü dakikada beşinci golleri attı. Son dakikaya doğru canlanan Harbiyeliler 39 uncu ve 44 üncü dakikalarda iki gol yapmağa muvaffak oldular. Müsabaka 5 - 2 Galatasarayın galibiyetile bitti.

İstanbul Borsası, 3/5/1941

Londra	1 Sterlin	5,24
Nevyork	100 Dolar	132,20
Cenevre	100 İsv. Frc.	30,70
Atina	100 Drahmi	0,9975
Madrid	100 Peçeta	12,9375
Yokoha.	100 Yen	31,1375
Stokholm	100 İsveç K.	31,0975

ESHAM VE TAHVİLÂT

Sıvas - Erzurum II. ilâ VII.	19,30

RİDA DİŞ SUYU

Dişlerinizi muhafaza etmek isterseniz, sabah ve gece yatarken RİDA dişsuyu mahlûlü ile dişlerinizi fırçalayınız, akabinde gargarasını yapınız.

Beşiktaş SUAD PARK sinemasında

HİND RÜYASI Türkçe

TYRONE POWER — MİRNA LOY — GEORGE BRENT

Mevsimin en büyük muvaffakiyeti... Sinemada şimdiye kadar çevrilen en güzel müzikli film.. Emsalsiz bir zenginlik.. Bütün Rus ruhu bir filmde..

ZARAH LEANDER ve MARİKA RÖKK

Tarafından emsalsiz bir tarzda yaratılan

Bu hafta SÜMER Sinemasında

Binlerce seyirci tarafından takdirle alkışlanan

UNUTULMAZ BİR BALO GECESİ

filmini siz de mutlaka görünüz. Suareler için yerlerinizi evvelden aldırınız. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bugün Beşiktaş GÜREL sinemasında

ÜÇ FİLM BİRDEN:

1 — ASILAMAYAN ADAM: BORİS KARLOF
2 — KÜÇÜK MELEK: BİNG CROSBY
3 — ŞEREFLİ DARBE: SİLÂHŞOR KOVBOYLAR

Seyhan Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Adana Reşadbey mahallesinde 10 dersaneli ilk okul binası ikmali inşaatı keşif tutarı olan «30434» lira «22» kuruştan «28000» liralık kısmı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 20/5/941 tarihine musadif salı günü saat 16 da Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacağından kapalı zarfları en geç bu saatten bir saat evveline kadar saat 15 te bu Encümen Reisliğine verilmiş olacaktır.

3 — İstiyenler bu işe aid keşifname ve şartnamelerini görmek için Nafıa Müdürlüğüne müracaat edebilirler.

4 — İsteklilerin «2100» lira muvakkat teminat vermeleri ve ehliyet vesikası almak üzere bu miktar iş yaptıklarına dair bonservislerile Ticaret ve Sanayi Odası vesikası, iki aded vesika fotoğraflarını, bir aded «38» bir aded «8» kuruşluk damga ve bir aded de bir kuruşluk tayyare pulunu yukarıda ikinci maddede yazılı günden üç gün evvel dilekçelerine bağlanmak suretile Vilâyete müracaatleri lâzımdır.

5 — Posta ile gönderilecek mektubların dış zarfı mühür mumile iyice kapatılacaktır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3464)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1 — Keşif, şartname ve plânı mucibince idaremizin Tekirdağı Şarab fabrikasında yaptıracağı tuğla baca inşası işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Keşif bedeli 17560,50 lira % 7,5 muvakkat teminatı 1317 liradır.

3 — Eksiltme 12/5/941 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartname levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara başmüdürlüklerinden, Tekirdağ müdürlüğünden 87 kuruşa alınabilir.

5 — Münakasaya girecekler mühürlü teklif mektublarını kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parasını ve şartnamesinin «F» fıkrasında yazılı vesaiki ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kaddar komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3162)

Adana Belediye Riyasetinden:

1 — Adana şehrinin muhtelif semtlerinde bulunan fabrikaların pis sularını Ağba mevkiine kadar isale edecek tahminen 12 kilometre kanalizasyon etüdünün yapılması bir ay müddetle pazarlığa konmuş ise de talib çıkmadığından Belediye Encümeni kararile işbu kanalizasyon etüdünün proje ve şartnamesi dairesinde yapılmak üzere bir ay içinde açık eksiltme suretile münakasaya konulmuştur.

2 — Bu işin muhammen bedeli 2000 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 150 liradır.

4 — İhalesi 20/5/941 tarihine raslıyan salı günü saat 16 da Belediye binasında toplanacak Belediye Encümeni tarafından yapılacaktır.

5 — Bu işe aid şartname Belediye Fen İşleri Müdürlüğündedir. İstiyenler oradan alabilirler.

6 — Taliblerin ihale günü muvakkat teminatları, Ticaret Odası kayıd vesikaları ve bu işi yapabileceklerine dair evrakı müsbitelerile brilikte muayyen saatte Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (3131)

Hava Gedikli Namzedlerine

Gedikli namzedlerinden 15 - 18 yaşında olup muayenede kazanmış ve evrakları tamamlanmış olanlar 5 mayıs 941 pazartesi günü sevkedileceklerinden bunların pazartesi günü saat 6 da Kurumda bulunmaları ilân olunur. (3409)

Susurluk Belediyesinden:

Kasabamız ilkbahar hayvan panayırı 15 mayıs 941 tarihinde açılarak dört gün devam edecektir.

Panayıra gelecek alıcı ve satıcıların otel vesair her türlü esbabı istirahatleri temin olunmuştur.

Kasabamızın merkezî vaziyeti itibarile panayıra külliyetli miktarda hayvan gelmekte olduğundan en büyük tüccar ve müteahhidlerin ihtiyacını karşılıyabilecektir. (3403)

Harb Akademisi Satınalma Komisyonundan:

Aşağıda cinsi yazılı makinenin sökülmesi ve ambalâjlanması pazarlıkla 7 mayıs 941 çarşamba günü saat 10,30 da Yıldızda Akademi Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Şartname ve makineler hergün Akademide görülebilir. Taliblerin münakasadan evvel Beşiktaş Malmüdürlüğüne yatıracakları 60 liralık muvakkat teminat makbuzlarile birlikte mezkûr gün ve saatte Komisyonumuza müracaatleri.

Pedal — Zımba — Tel dikiş makinesi. (3413)

BUGÜN MELEK sinemasında

RİCHARD GREEN - BRENDA JOYCE GLADİES GEORGE - RİCHARD DİX

Gibi 4 büyük sinema yıldızını, şahane bir surette yarattıkları harikulâde güzel ve müessir sahnelerle dolu

KIRIK YUVA

Nefis bir şaheser takdim ediyor. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

BUGÜN İPEK Sinemasında

ROBERT MONTCOMERY - ROSALIND RUSSEL

Sizi 2 saat eğlendirecek, güldürecek, merak ve heyecanla saracak nefis bir filmde

KARANLIK KUYU

(Kocam Polis Hafiyesi)

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

ALO! ALO!..

İstanbulda ilk

HAVAİ KAZİNO

Denizden

1200 METRE İRTİFADA

Şadırvanlar - Asma çiçek bahçeleri - Çamlıca tepesinden bakış gibi Adalara ve Marmaraya muhteşem bir nezaret - 2000 kişilik pırıl pırıl ışıklarla bezenmiş havaî taraçlar . . .

AİLELER İÇİN ALAFRANGA, ALATURKA SERVİS.

BEYAZIDDA

«MARMARA» sinemasının yeni inşa edilen asma taraçalarında

Marmara Kazinosu

PEK YAKINDA

İstanbul halkına açılıyor.

İstanbulu gayş eden MÜNİR NUREDDİN 'nin Lâhuti şarkıları SADEDDİN KAYNAK 'ın Nefis besteleri MÜZEYYEN SENAR 'ın Sehhar terennümleri ve FERDİ TAYFUR 'un dillerde dolaşan harikulâde taklidlerile ikinci hafta gösterilen

BİN BİRİNCİ GECE

Alemdar - Millî

Ancak bir kaç gün daha gösterilecektir.

AYRICA:

Seyredenleri heyecandan donduran meşhur polis hafiyesi ŞARLİ ŞAN'ın

KATİL KİM?

Darülâceze menfaatine

Şehir Tiyatrosu komedi kısmında 8 mayıs perşembe günü akşamı saat 21 de

1 — Feyha Talay tarafından viyolonsel resitali. Piyanoda Madam Hege.

2 — Şehir Tiyatrosu san'atkârların - dan Bedia, Hâzım, Vasfi tarafından Saz - Caz opereti.

Bugün LÂLE sineması

2 müstesna filmden hazırladığı şahane programlarının en mükemmelini gösterecek

1 İNCİ FİLM: Kudreti bir efsane olan RANDOLF SCOTT | Güzelliği dillere destan olan JOAN BENET'in yarattığı bir zafer destanı... Bir kahramanlık menkıbesi olan TÜRKÇE

YILDIRIM ALAYI

Seanslar: 11 (tenzilâtlı) — 2,15 — 5,15 ve 8 de

2 NCİ FİLM: Dünyanın en meşhur banyolarında ve en güzel barlarında yaşanan büyük aşk, eğlence ve zevk romanı

PLÂJ YOSMALARI

Seanslar: 12,45 — 3.30 — 6.30 ve 9.10 da

SARAY sinemasında

Emsalsiz bir muvaffakiyetle göstermekte olan

ÖLÜM AĞACI

Emsalsiz bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

LIONEL BARRYMORE

Sinemacılık hayatındaki en büyük ve en güzel filmi olduğunu bizzat beyan ediyor. Hayatın hislerini ve ölümün büyüklüğünü tasdik ve tasvir eden bir filmdir.

İlâveten: FOKS JURNAL son dünya haberleri

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Daima en büyük dramatik macera filmlerini gösteren

TAKSİM SİNEMASI

BU HAFTA:

JACKIE COOPER ve FREDDIE BARTHOLOMEW

tarafından calibi dikkat bir tarzda yaratılan

KARA ALTIN MÜCADELESİ

Filmi gösterilmektedir. Müthiş bir temaşa. Ateş gölü için mücadele. Ateşler arasındaki adam.. Yanan toprağın memleketi. Büyük ve heyecanlı bir mevzu

İkinci film: İSTİKLÂL KAHRAMANI Türkçe sözlü

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

BUGÜN

MACAR KADIN ORKESTRASI

SUADİYE PLÂJINDA

çalacaktır. Otel, müşteri kabul etmek için hazırdır.

HER AKŞAM

TAKSİM KRİSTAL Bahçesinde

Tanburî Salâhaddin Pınar ve kemanî Necati Tokyayın

İştirakile memleketin en maruf musiki san'atkârlarını bir arada dinleyiniz.

Bayanlar: SUZAN, SUZAN, FAİDE, NEZİHE, FAİKA, NADİRE, MÜHİBE

Sazendeler:
Piyanist : FEYZİ
Klarnet : ŞÜKRÜ
Udî : SELÂNİKLİ ABDİ
Kanun : İSMAİL
Hanende : AKSARAYLI YAŞAR
Hanende : HAMİD
Darbuka : HASAN TAHSİN

Müessesenin gösterdiği büyük fedakârlığa rağmen fiatlar gayet ehvendir.

Pazar günleri Saat 16 dan 19 a kadar MATİNE: KONSOMASYON 27 ½ kuruştur.

Pek yakında büyük sürprizler. Tel: 40099

Yazan: *Lajos Zilahy* — 39 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Erkek bu bakışlardan fışkıran nefret ve istikrahtan titredi. Yüzü pençe pençe kızardı. Yanlış kapı çaldığının farkına vardı. Ayağa kalkmak ve buradan bir an evvel uzaklaşmak istiyordu. Fakat bu kararını yerine getirmek için kendinde kâfi derecede kuvvet bulamıyordu.

Miett bir müddet onun bu halini seyretti. Sonra kendisinden ümid edilmiyen bir huşunetle:

— Efendi, dedi. Böyle âdi bahanelerle bir aile kadınile tanışılmaz. Sizin gibilere yapılacak muamele gayet basittir. Bir polis çağırıp, teslim etmek. Fakat, bir daha bu tarzda hareket etmiyeceğinizi ümid ederek sizi affediyorum. Haydi, marş!

Bu sözler, yabancı adamın üzerinde bir yıldırım tesiri yaptı. Burada biraz daha durursa, bu kadının başına bir felâket getirebileceğini anladı. Ayağa kalktı. Kekeliyerek mırıldandı:

— Affedersiniz... Yanılmışım... Ben.... Ben sizi tanıdığımı zannediyordum....

Miett'in gittikçe sertleşen bakışları altında daha fazla söyliyemedi. Bastonunu koluna taktı. Adeta koşarak uzaklaştı.

Miett bundan sonra bu gibi vak'alarla sık sık karşılaştı. Ne zaman, düşüncelerile başbaşa kalmak için böyle tenha bir yere çekilse, mutlaka birisi musallat oluyor, rahat ve huzurunu kaçırıyordu. Ya, yanına sokulup lâf atıyorlar veyahud, gözlerini devire devire bacaklarına, vücudüne, yüzüne bakıyorlardı. Her sokağa çıkışında âsabını bozan böyle bir maceranın hatırasile dönüyordu.

Bazı geceler gözünü kırpmadan sabahı bulduğu oluyordu. Aşk ihtiyacı gittikçe bütün benliğini sarıyordu.

III

Üç günlük bir yolculuktan sonra bir sabah uzaktan Kief göründü.

Peter pencerenin yanında oturuyordu. Henüz yeni uyanmış, mahmur gözlerle, yaklaşan şehre bakıyordu. İlk anda, nerede bulunduğunu kestiremedi. Bir kaç dakika evvel rüyasında Budapeşte civarındaki bir banyo yerine seyahat ettiğini görüyordu. Rüyasında babası sağdı. Miett'le henüz tanışmış ve gelininden fevkalâde memnun kalmıştı.

Peter pencereden dışarıya bakarken hâlâ bu rüyanın tesiri altındaydı. Tren, sonbaharın bu parlak güneşli sabahında âdeta coşkun bir neş'eyle meçhul şehre doğru uçuyordu. Yavuklusile cilveleşen genç ve oynak bir kadının çığlıklarını andıran kesik düdükler çalıyordu.

Peter yavaş yavaş kendini topluyor, bu trene niçin bindirilmiş olduğunu hatırlıyordu. Başını çevirdi. karşısında Kölber asteğmen oturuyordu. Uyku arasında dizleri Kölber'in dizlerine değdikçe içini tatlı bir ürperme kaplamış, rüyasında bu temasın Miett'in dizlerile olduğunu görmüştü. Sanki onun böyle bir rüya görmesinden Kölber mes'ulmuş gibi dik dik yüzüne baktı. Kölber'in çirkin bir adam olması Peter'in öfkesini büsbütün artırıyordu. Kölber toparlak kafalı, aksi suratlı, yirmi üç yaşlarında bir delikanlıydı. Çapaklı yeşil gözlerinde daimî bir korku ve yeis ifadesi vardı.

Yanıbaşında kaplan ulumasını andıran bir esneme sesi yükseldi. Bu nahiye müdürü iken silâh altına alınmış Bartha Pişta adında bir yedek teğmendi. Pişta gözlerini yumuruklarile oğuştu rarak uykulu bir sesle Peter'den sordu:

— Dostum, nereye geliyoruz?

Peter alçak sesle cevab verdi:

— Kiefe.

Pişta kaşlarını kaldırdı. Gözlerini önüne dikti. Elmacık kemiklerinin etrafına ekseriyetle veremlerde görülen dalgalı bir kırmızılık yayılmıştı.

Vagonun açık penceresinden içeriye sabahın saf ve temiz havası doluyordu. Güneş epeyce yükselmiş ve ortalık ısınmağa başlamıştı. Kompartimanda onlardan başka Laytayi, Lukaç ve Mezeyi vardı. Bu suretle tam altı kişi oluyorlardı. Birer, birer onlar da uyandılar.

İçlerinde en yaşlı görüneni Laytayi idi. Laytayi burnunu büzerek pencereden dışarı baktı. Yüzünde nihayetsiz bir teessür ve elem vardı. Kendisi mühendis ve üç çocuk babasıydı. Binaenaleyh bu Kief seyahati onun hiç de hoşuna gitmiyordu. Kırpık bıyıklarını düzelterek pencereden çekildi.

Lukaç, serçe parmağının uzun tırnağile diğer tırnaklarını temizliyor ve hiç etrafına bakınmıyordu. Yüzünde bütün servetini kaybetmiş bir kumarbaz ifadesi avrdı.

Hepsinin de rütbeleri teğmendi. İçlerinde yalnız Mezeyi üstteğmen bulunuyordu. Mezeyi kapının yanında oturuyor, gözlerinden kendisinin nasıl olup da bu sivil bozması yedek subayların arasına düştüğünü düşündüğü okunuyordu.

Pek konuşmuyorlardı. Hepsinin de ruhlarında ağır bir üzüntü vardı. Kiefte kendilerini ne gibi sürprizlerin beklediğini düşünüyorlardı. Mukadderatlarını, meçhul bir kuvvetin sevk ve idare ettiğini hissediyorlardı.

Bartha Pişta tırası uzamış yüzünü kaşıyarak homurdandı:

— Bari burada doğru dürüst bir yiyecek bulsak!

Sonra Kölber'e döndü. Almanca olarak yüksek sesle söyledi:

— Kamarad! Şu konyak şişeni versene biraz buraya!

Kölber almancadan başka bir lisan bilmiyordu. Derhal ayağa kalktı. Küçük çantasını indirdi. İçinden konyak şişesini çıkarıp Pişta'ya uzattı.

İstasyona vardıkları zaman onları süngülü askerler karşıladı. Neferler üç günlük tren yolculuğundan pek bunalmış olacaklardı ki, tren durur durmaz kırk kişilik vagonlardan büyük bir sevincle atlamağa başladılar.

(Arkası var)

RADYO

Bu günkü program

9,00 Program	18,03 Ça...
9,03 Haberler	18,50 Fasıl h...
9,18 Müzik	19,30 Haberler
9,45 Yemek listesi	19,45 Konuşma
★	19,50 Şarkılar
12,30 Program	20,05 Türküler
12,33 Fasıl heyeti	20,15 Konuşma
12,50 Haberler	20,30 Şarkılar
13,05 Fasıl heyeti	21,00 Müzik
13,25 Orkestra	22,30 Haberler
★	22,50 Caz (Pl.)
18,00 Program	23,30 Kapanış

Yeşilay cemiyetinin 21 inci yıldönümü

Türk gençliğini, içki ve uyuşturucu maddeler iptilâsından kurtararak memlekete zinde ve çalışkan bir nesil yetiştirmek üzere kurulmuş olan hayırlı müessese, bugün yirmi bir yaşını idrak etmektedir. Yirmi bir senedir çalışan bu cemiyet, bir çok müşkülâta rağmen, mütemadiyen inkişaf etmiş ve onun doğurduğu Yeşilay gençlik teşkilâtı, bu cemiyetin müspet eserlerinden biridir. Halen bu gayreti Yeşilay ticesi olarak Anadolunun her köşesinde, bilhassa İstanbul ve Ankarada mekteplerde ta ve yüksek tahsil müesseselerinde hepsinde bir çok azaları bulunmaktadır. Bu mutlu günü Yeşilay, ... pazar günü Beyoğlu Fransız tiyatrosunda bir müsamere ile kutluyacaktır.

Teşekkür

Oğlumuz Muvaffak Özbudun'a ... icab eden cerrahî bir ameliyatı ... teşhis ve memleketçe malûm ... sellem olan yüksek meharet ... katile ve derin bir şefkatle ... İnayeti Hakla büyük bir ... lemiş bulunan Haydarpaşa ... hastanesi başoperatörü ... Feridun Şevket Evrensele ve ... ta hazır bulunan Marmara ... tor ve asistanlarına ve oğlumuzun ... davisinde ihtimamlarını ... klinik hemşirelerine duyduğumuz ... rin minnet ve şükranlarımızın ... gazetenizle iblâğ etmenizi rica ... Ankara avukatlarından ... Özbudun ve refikası Melâhat Özbudun

Osmanlı Bankası

İLÂN

Osmanlı Bankasının Galata ... merkezile, Yenicami ve Beyoğlu ... leri veznelerile kiralık kasa ... 5 mayıs 941 pazartesi gününden ... ren, iş'arı ahire kadar, aşağıdaki saatlerde açık bulunacaklardır.

Vezne saatleri

Saat 9,30 dan saat 13,30 ... adi günlerde.

Saat 9,30 dan saat 11,30 ... cumartesi günleri.

Kiralık kasa daireleri

Saat 9,30 dan saat 14,30 ... adi günlerde.

Saat 9,30 dan saat 12,30 ... cumartesi günleri.

YENİ ESERLER

Rüzgâr gibi geçti

Dünyanın her tarafında büyük ... rağbete mazhar olmuş, muhtelif ... lere tercüme edilmiş olan meşhur ... rikalı kadın muharririn «Rüzgâr gibi geçti» ismile ilk cildi dilimize ... miş olan eserinin ikinci cildi de ... mıştır. Mevzuunu, Amerikada ... ligasile neticelenen dahilî harbden ... bu eser, okuyucuları büyük bir ... cana sürüklemektedir. İkinci cildin ... atı da 150 kuruştur. Tavsiye ederiz.

Beyoğlu HALK sinemasında bugün ... Matine 11 de gece 8 de

1 — Lorel - Hardi Hindistanda
2 — KARA ALTIN
3 — Renkli MİKİ

Niçin herkes MARMARA Sinemasına koşuyor?..

Bugünkü muztarib dünyanın ...

MUKADDES VAZİFE de

Lionel Barrimor

Her kalbi titretiyor... (TÜRKÇE SÖZLÜDÜR)

Ayrıca: Çıldırasıya güldürecek dâhi komikler

LOREL - HARDİ HAYDUDLAR ARASINDA

SON GÜNLER!

PEK YAKINDA ÇEMBERLİTAŞ SİNEMASINDA

MARİKA RÖKK KORA TERRİ Filminde

Zayi — Maçka - Süleymaniye ... da çalışan 3110 plâka numaralı otomobil ... sümün 940 muayene cüzdanını kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Tevfik Eren

Zayi — 2192 numaralı taksi otomobilin ön plâkasını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Yorgi İskarpatiyodi

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

İlk kafileyle İneboluda

Taş rıhtım üzerinde Anadolu ile İstanbul sarmaş dolaş oluyordu!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

nuz derin bir kuyunun içinde.. Bu iniş çıkışlar arasında, çalkalana çalkalana, ikide bir - tepeden tırnağa kadar olmak şartile - ışlana ışlana güç halle sahili tutabildik. Fakat, hem yanaşılacak yer dar, hem de kalabalık fazla.. Motörden ha.. deyince dışarı çıkmak mümkün değil. Sandallar, arka arkaya dizilmiş sıra bekliyorlar. Sahildekilere bakıp bakıp aralarında bildik, tanıdık seçenler var: — Giz Anşe (Ayşe), bizim Mürvet değel mi o?..

— O ya...

Ve uzaktan seslenişler:

— Mürvet gız... İşte biz geldik!..

— Hoş geldiniz.. Safalar getirdiniz.

— Anan nerde, anan?.

— Aha.. Yanımda.. Görmüyon mu?.

Erkekler şapkalarını, mendillerini, kadınlar feraçelerinin, çarşaflarının ucunu sallayarak, gözleri sevinçten ışıl ışıl, durmadan selâmlaşıyorlar.

Tırhan vapurunun yolcularını karşılayanlar, yalnız gelenlerin eşinden dostundan ibaret değil. Yedisinden yetmişine kadar bütün İneboluhalkı burada..

Şimdi sana hitab ediyorum: Ey «parmanlarının bir köşesine, beklenmedik bir misafir geldiği zaman, «Bu da nerden çıktı?» diye surat asıp, kapının yolunu göstermeğe hazırlanan şehirli va - tandaş!..

Eğer, burada bulunup da İstanbuldan gelenleri İneboluun bu fakir halile nasıl bağrına bastığını bir görmüş olsaydın, ilk işin hemen gidip, o gurbet yolcularından özür dilemek olurdu.

Kulağıma çarpan bir kaç muhavereyi kaydetmeden geçemiyeceğim:

— Biz buralarda gala galdık mı şinci?.

— Niçin gala galıyormuşuz.. Fatmanın evine gideriz.. .

— Hani ya, Fatma.. Meydanlarda yok!

— Aha.. Fatma.. Yol bulup da geçemiş allâlem!

Derken, Fatma da onları gördü:

— Ben buradayım. Bi yere gaybolmayın!..

. . . . . .

— Aceb nitsek ki?

— Onu düşünme!.. Bi göz odayı nasıl olsa buluruz. Siz Tanrı misafirisiniz ayol!..

Bu sözü söyleyen kadının arkasında kırpıntı bohçası gibi bin yerinden yamalı bir çarşaf.. Ayaklarında pısır pısır altı delik kunduralar... vardı.

Şimdi gel de kanaatın tükenmez bir hazine olduğunu söyleyen atalar sözüne inanma!..

Ey Türk... Sen dünyanın muhakkak ki en büyük milletisin.

Vapurdan bir de hasta çıkarmışlardı. Çok geçmeden etrafını kadınlı, erkekli bir kalabalık sardı:

— Nesi var?.

— Midesi bulanıyormuş... Kamarada rahatca gelmiş emme... Kayıkta bir parça sarsılmış...

— Vah, vah..

— Bir sıcak çorba içirsek bari...

— Mehmed.. Hadi, sen koş.. Eve haber ver.

Sahildeki insan kaynaşması, hemen şöyle yarım saat içinde duruldu. Akrabası olanlar evlerinin yolunu tuttular. Kimsesi olmıyanlar da şunun bunun yanında sığınacaklar anlaşılan. Her halde açıkta kalmış kimse yok. Ben de biraz çarşıyı, pazarı dolaşayım, bari... dedim. İnebolu daha ilk bakışta güzel... Cana yakın bir kasaba... Etrafı kesme dağlarla çevrilmiş olmakla beraber havası pek sert gelmedi bana.. Eski İnebolu ile yeni İneboluyu kolayca ayırd etmek kabil oluyor. Bir yanda bizim Yeşilköyün köşklerini andıran bahçeler ortasında kuş kafesi gibi binalar... Öte yanda da daracık mahalleler.. Birbirlerine yaslanmış eski, taş yapılı evler...

Bütün sokaklara baştan başa Arnavud kaldırımı döşemişler, kasabanın bir çarşısı, hattâ galiba bir de sineması var. Cumhuriyet muhabirinin tavsiyesile beni gezdiren delikanlı, çabucak vapura dönmek isteyişime hayret etti:

— Atatürkün anıtını görmiyecek misiniz?

Her kasabalıda bu merak vardır: Yabancılara, doğub büyüdükleri yerin hususiyetlerini göstermek isterler.

— Bizim oraları, pek güzelleşti de... Büyük bir meydan açtılar.. Muhakkak hoşunuza gider...

Bir fırının önünden geçiyorduk. Baktım tezgâhta, biri gayet beyaz, öteki gayet esmer, iki cins ekmek.. Sordum:

— İneboluda tek ekmek usulü başlamadı mı?

— Hayır... Daha başlamadı. «Has» ekmek de bulunuyor, harcı ekmek de... Çok şükür Allaha.. İneboluda ekmekten bol ne var?.

Fakat has ekmek diyip de geçmeyin. İnebolunun beyaz ekmeğindeki lezzeti, ben İstanbulun francalasında bulamadım. Pembe zar gibi bir kabuk. İçi de son derece pişkin...

Vapurumuz düdüğünü öttürüyor. Ne yazık ki İneboluda daha fazla kalamıyacağım.

«Tırhan» ın kıymetli süvarisi Aziz kaptanla Denizyollarının nazik başhekimi Nihad Sezai, merdivenin başında bizi bekliyorlar.

— Hava nasıl kaptan?.

Rotasından emin bir Türk gemicisinin verebileceği en güzel cevab:

— Bizim havamız daima iyidir!.

On dakika sonra, her şey tamam! Gemimiz gidişte olduğu gibi dönüşte de Karadenizin zaman zaman rengini değiştiren kesif dalgaları üzerinden bir ipek seccadeyi çiğner gibi geçiyor.

Salâhaddin GÜNGÖR

İngiltere ile Irak arasında

(Başmakaleden devam)

Bu zahirî şeklin altında şimdiki Irak hükûmetinin İngiltereye karşı emniyetsizliği vardır. İngiltere ise Irakta son hükûmet darbesinden doğan vaziyetten hem memnun olmamıştır, hem emniyetsizlik hissetmiştir. Hükûmet darbesile iktidar mevkiini ele geçiren yeni Irak idaresi Iraka çıkarılan İngiliz kuvvetlerinde kendi mevcudiyeti için bir tehlike görmüştür. İngiltere de belki bu yolla Iraktaki yeni vaziyeti kendisi için emin bir normalliğe irca etmek istemiştir. İngilterenin son Irak darbesinde haricî ellerin tesirine ihtimal verdiği ve bundan dolayı fazla bir hassasiyete düştüğü anlaşılıyor. Londradan Iraka hitab eden İngiliz beyannamesi bu bakımdan kâfi derecede sarihtir.

Osmanlı imparatorluğundan ayrılan Irak İngiliz mandası altında iken İngiltere mandadan feragat ederek bu memleketin istiklâlini tanımış ve kendisile bir ittifak muahedesi akdederek orada imparatorluğunun emniyeti bakımından yalnız askerî bir tayyare karargâhı bulundurmağı kâfi saymıştı. İngilterenin Irak istiklâline tecavüz edeceğini farzetmeğe pek sebeb olmasa gerektir. İngiltere Irakın istiklâl ile idaresine rehberlik etmiş ve onu bu sıfatla Milletler Cemiyetine ithal eylemişti. Son ihtilâfın içinde yaşadığımız zamanın nezaketinden doğmakta olduğu çok açıktır.

Irakın Almanyadan yardım istediğine dair olan ve hatta Irak Başvekilini tayyare ile Almanyaya götüren haberlere inanmasak bile bunlarda son ihtilâfın zehirli şüphe sebeblerini görebiliriz. İngiltere ile kendisi arasında sıkı ittifak ve dostluk münasebetleri olan Irakın böyle şüphelere meydan vermemesi ve şayed böyle şüpheler uyanmışsa onları bertaraf etmeğe gayret eylemesi hiç şüphe yok ki üzerinde bir an bile tereddüd caiz olmıyan bir zaruretti. Irak hükûmetinin bu yolda çalışmış olacağını zannediyoruz. Fakat şüphenin membaı hükûmet darbesi hâdisesinde toplanınca meselenin lâfzî teminalta halline imkân bulunamamış demek olur.

Nihayet İngilterenin Iraka çıkardığı askerlerin transiti işini müteakibil bir emniyetsizlikle içinden çıkılamaz bir ihtilâf haline götürmekte genç bir devlet olarak Irakın ve büyük bir devlet olarak İngilterenin menfaatleri yoktu. Hele yeni Irak hükûmetine atfolunan haricî tesirlere kapılmak iddialarında en ufak bir hakikat zerresi varsa bu türlü tasavvur ve hareketleri genç Irak için çok tehlikeli saymakta tereddüde mahal görülemez. Dünyayı hergün daha fazla bir sirayetle saran büyük ateş, genç Irak için çok yakıcı olabilir. Ona el uzatmaktan hazer etmelidir.

Nitekim bazı politikacıların oynadıkları Arab ittihadı oyunu da bu cümledendir. Küçük memleketler büyük dava ve iddiaların peşine takılacaklarına herşeyden evvel kendi millî taazzuvlarını ve dahilî inkişaflarını temine gayret etmekle en akıllı bir hareket hattı takib etmiş olurlar. Bilhassa dahilî ihtirasları haricî tesirlerin hizmetine koşmakta küçük memleketler için muhakkak bir şeamet bulunduğu nekadar ısrarla tebarüz ettirilse yerinde olur. Hakikî istiklâl haricî tesirlerden kurtulmağa çalışmakla temin olunabilir, eskileri yetmiyormuş gibi yenilerinin kucağına koşmakla değil.

Bu mülâhazalar bugün Elcezire havalisinde ihtilâfa düşen her ikisi dostumuz iki memleketin hayır ve selâmetlerine aid halisane temennilerimizden mülhem olduğu için iki tarafça da lâyık olduğu samimyetle telâkki edileceğini umud edebiliriz. Irakta adeta müsellâh bir husumete giden vaziyetin yerini bir an önce sulh ve sükûna terkettiğini görmek isteriz, ve bunun böyle tahakkuk ettiğini görmekten bilhassa memnun olacağımızı kaydederiz.

Tıpkı dost ve komşu bir evdeki yangının çabuk sönmesini istemek kabilinden çok samimî bir temenni. Fazla olarak komşudaki yangının ayrıca bizi rahatsız edeceğini de düşünmek lâzımdır.

Hulâsa ne tarafından bakılırsa bakılsın Irak ihtilâfında Türkiyenin noktai nazarı iki taraf için de tamamile yersiz olan bu ihtilâfın mümkün sür'atle bertaraf edildiğini görmek iştiyak ve ihtiyacından ibarettir. Vaziyetin inkişafını bu halis umudla takib ediyoruz.

YUNUS NADİ

Berlinin iddiası

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

noktalarda maddî hasar vuku bulmuştur. Sivil halk arasında ölü ve yaralı vardır. Gece avcılarımız ve tayyare dafi bataryalarımız hücum esnasında üç İngiliz tayyaresi düşürmüşlerdir.

Yunan sularında iki İngiliz muhribi battı

Londra 3 (a.a.) — İngiliz Bahriye Nezaretinin tebliği:

Yunanistandaki kuvvetlerin tahliyeleri esnasında 1376 tonilâtoluk Diamond ve 900 tonilâtoluk Wryneck torpito muhribleri Alman pike tayyarelerinin hücumlarına uğramış ve batmışlardır. 24/25 nisan gecesi içinde kıtaat bulunan bir nakliye vapuru düşman tayyareleri tarafından hücuma uğramış ve vapurda yangın çıkmıştır. Diamond torpito muhribi hemen vapurun imdadına koşmuştur. Tayyareler durmadan torpito muhribimize hücum etmelerine rağmen gemimiz 600 kişi kurtarmıştır. Bilâhare Diamondun yardımına koşan Wryneck de 100 kişi kurtarmıştır. Müteakiben Diamond, gemilerin bir mânî teşkil etmemesi ve ışığından düşman tayyarelerinin istifade etmemesi için yanmakta olan nakliye vapurunu torpillemiştir.

Ertesi sabah Naupliadan hareket eden iki torpito muhribine hücum edilmiş ve batırılmıştır. Üçüncü bir torpito muhribi 500 kişi kurtarmışsa da insanca zayiatın fazla olmasından korkulmaktadır.

Hamburg'a ve diğer Alman limanlarına hücumlar

Londra 3 (a.a.) — Hava Nezareti tarafından neşredilen bir tebliğde İngiliz bombardıman tayyarelerinin Hamburga yaptıkları son hücumun pek şiddetli olduğu ve doklar civarındaki sanayi mahallesinde büyük yangınlar çıktığı görülmüştür.

Diğer bazı tayyarelerimiz Emdene yeniden hücum ettikleri gibi Rotterdamda petrol depolarını da bombalamışlardır. Dün Holanda sahili açıklarında ceman beş bin ton hacminde iki düşman nakliye vapuru tayyarelerimizin hücumuna uğramıştır. Bunlardan biri tamamile batmış, diğeri de pek büyük hasara uğramıştır.

Bu harekâtta dört tayyaremiz kaybolmuştur.

Düşürülen Alman tayyareleri

Londra 3 (a.a.) — Salâhiyettar bir membadan bildirildiğine göre, 3 mayıs sabahı nihayet bulan hafta içinde İngiltere ve İngiliz sahilleri üzerinde 17 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bu müddet zarfında İngiltere üzerinde hiç bir İngiliz tayyaresi kaybedilmemiştir.

Brest'te bir bomba ile 400 Alman subayı ölmüş

Nevyork 3 (a.a.) — Fransadan Nevs Chronicle gazetesine gelen haberlere göre nisan ayında İngiliz hava kuvvetlerinin Breste yaptıkları bir hücum esnasında atılan bir tek bomba ile 400 Alman subayı ölmüştür. Bu hâdise Kontinental otelinde, bu mıntakada bulunan kocalarını ziyarete gelmiş olan subay karıları şerefine tertib edilen bir balo esnasında vuku bulmuştur.

İngiltereye akın

Londra 3 (a.a.) — Hava Nezaretinin tebliği:

Bu gece İngiltere üzerinde 4 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Bu gece Mersey bölgesine yapılan bir taarruz şiddetli olmuş ve birkaç saat sürmüştür. Şimdiye kadar gelen rakamlar ölü ve yaralı miktarının yüksek ve hasarın mühim olabileceğini göstermektedir.

Şark şehirlerinden birinde de bir baskın yapılmış, bir çok evler hasara uğramıştır. Az miktarda zayiat vardır.

Birbirinden uzak diğer noktalar üzerine de bombalar atılmış ise de pek az hasar ve insanca pek az zayiat vardır.

Londrada alârm olmamıştır.

Tobruk kalesi dayanıyor!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

faa hatlarına karşı yeniden şiddetli hücumlar yapmıştır. Düşman pek fazla tank kullandığı halde İngiliz kıt'aları iyi mukavemet etmişler ve düşmana ağır zayiat verdirmişlerdir. Akşama doğru düşmanın tazyiki gevşemiş ve dün gece Almanlar yeni bir hamle yapmamışlardır.

Sollum mıntakasında bir İngiliz zırhlı kıt'ası dolambaçlı bir hareket yaparak ansızın büyük bir düşman kuvvetinin karşısına çıkmıştır. Bir miktar esir alınmış ve bir sahra topu iğtinam edilmiştir.

Bu mıntakanın diğer kısımlarında İngiliz kollarının faaliyeti devam etmiştir.

Habeşistanda Ambalagi üzerine yapılan ileri hareketinde terakki görülmüştür. Şimalde harekâtta bulunan İngiliz kuvvetleri cuma günü düşmanın en esaslı mevziine hâkim olan bir mevkii zaptetmişlerdir. Cenubda ilerleyen bir kol da Dessienin 80 kilometre şimalinde kâin Valdia mevkiini işgal etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 3 (a.a.) — Resmî tebliğ: Şimali Afrikada, Alman heyeti seferiyesine mensub unsurlar İngiliz kıt'aları tarafından anudane müdafaa edilmekte olan Tobrukun müdafaa hattı üzerinde derinliğine nüfuz etmişlerdir. Bu harekât mevzii mahiyette cereyan etmiştir. Alman kıt'aları bir çok blokhauslar zaptetmişler ve yüzlerce esir almışlardır.

İtalyan tebliği

Roma 3 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 332 numaralı tebliği:

Sirenaik'te Tobruk düşman müstahkem mevkiinde düşman istihkâmlarına karşı topçu ve keşif kollarımız büyük bir faaliyet göstermişlerdir.

2 mayıs gecesi düşman tayyareleri Bingazi üzerine bir akın yapmışlardır. Bir kaç kişi ölmüş ve yaralanmıştır. Bir miktar hasar vardır. Bir İngiliz bombardıman tayyaresi defi bataryalarımız tarafından düşürülmüştür.

Şarkî Afrikada Ambalagi mıntakasında düşmanın şiddetli bir hücumunu ağır zayiatla tardetmişlerdir.

Hava harekâtı

Kahire 3 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

İngiliz bombardıman ve avcı tayyareleri cuma günü garb çölünde düşmanı hırpalamağa devam etmişlerdir. Eladam civarında bir nakliye kafilesine şiddetle hücum edilmiştir.

Bir çok kamyonlar yakılmış, diğer bazıları da hasara uğratılmıştır. Tobruk mıntakasında avcı tayyarelerimiz iki Messerschmitt tayaresi düşürmüşlerdir.

Habeşistanda yeni esir ve ganimetler

Nairobi 3 (a.a.) — Uabianın zaptı hakkında bugün Nairobide neşredilen resmî tebliğde 200 yerli askerin esir edildiği bildirilmektedir.

Habeşistanın cenub cephesinde İngilizler Fike civarındaki bir mevzii ele geçirmiştir. Fike ehemmiyetli bir muvasala mevkidir. Burada bir miktar esir alınmış ve bir kaç top iğtinam edilmiştir. Bundan başka Dessiede 600 Avrupalı ve 200 yerli esir edilmiştir.

Cenubî Afrika kıt'aları Mısıra geliyor

Kap 3 (a.a.) — Cenubî Afrika Birliği Başvekili General Smuts cenubî Afrika hükûmetinin, Habeşistan harekâtında kullanmalarına lüzum kalmayınca cenubî Afrika kıtaatının Libyaya gönderilmesine müsaade ettiğini beyan etmiştir. Genral Smuts cenubî Afrika hava kuvvetlerinin büyük bir kısmının şimdiden Mısır yolunda bulunduklarını ilâve etmiş ve demiştir ki:

«— Kıtaatımızı Mısır harekâtında kullanacağız ve muharebeye elimizde bulunan bütün membalardan istifade ederek iştirak edeceğiz.»

İngiliz askerî sözcüsünün mütaleaları

Kahire 3 (a.a.) — Askerî sözcü, harekât hakkında şu izahatı vermiştir:

Tobrukta düşmanın planı, seri bir yarma yapmaktır. Fakat bunda muvaffak olamaması, her hangi bir şeyin istenildiği gibi yürümemiş olduğunu gösterir gibidir. Tobruka hücum edenlerin ekseriyetini İtalyanlar teşkil etmektedir. Pek muhtemel olarak tank cüzütamlarından mürekkeb olarak bazı Alman unsurları da vardır.

Habeşistanda, dünkü resmî tebliğin alındığını bildirdiği Bahrdaj, Tana gölünün en cenub kısmında kâin bir şehirdir. Burada, Tana gölünde seyrisefaini tanzim eden küçük bir garnizon vardı. İtalyanlar şimdi Tana gölünün cenub sahilinden kovulmuş olmakla beraber, şimal sahilinde bir miktar İtalyan daha kalmaktadır.

Mareşal Badoğlio'nun oğlu öldü

Londra 3 (a.a.) — Alman radyosu, İtalyan orduları sabık genelkurmay başkanı Mareşal Badoğlio'nun oğlu Paolo Badoglio'nun şimali Afrikada bir hava muharebesinde öldüğünü bildirmektedir.

İskenderiyeye hava hücumu

Kahire 3 (a.a.) — İskenderiye üzerinde bu akşam düşman tayyareleri uçmuştur. Alârm saat 21,20 den 22,30 a kadar sürmüştür. Hasar ve telefat yoktur. Hava dafi bataryalarının ateşi pek şiddetliydi.

Eskrim birincilikleri dün yapıldı

Müsabakalara iştirak eden sporcular

İstanbul eskrim birincilikleri dün Dağcılık kulübünde yapılmıştır. Kızlar arasındaki flore müsabakasında Samiye birinci, İfakat ikinci, Emma üçüncü, İffet dördüncü; erkekler arasındaki flore müsabakasında Salâhaddin birinci, İlhan ikinci, Nejad üçüncü, Halûk dördüncü; epe müsabakasında İlhan birinci, Salâhaddin ikinci, Rıza üçüncü, İlhami dördüncü; kılıç müsabakasında Cihad birinci, Rıza ikinci, İlhami üçüncü, Nuri dördüncü olmuşlardır.

İNGİLİZ ORDUSU Bağdada yürüyor

Londra 3 (a.a.) — Iraktan Londraya gelen haberlere nazaran yerde bulunan müteaddid İngiliz tayyareleri tahrib edilmiştir. İnsanca da zayiat olmuştur.

Habbaniye tayyare meydanını bombardıman eden bir çok Irak topları, İngiliz bombardıman tayyareleri tarafından isabet edilmişlerdir. Irak hava kuvvetleri cuma günü Habbaniye tayyare meydanı üzerine bir akın yapmağa teşebbüs etmişlerse de muvaffak olamamışlardır. Bu sabah Irak topçusu tekrar ateş açmıştır. Muharebe devam etmektedir.

İngiliz kuvvetlerinin Rutbaya karşı bir hücum yaptıkları ve bu hücumun püskürtüldüğü hakkında Iraklıların ileri sürdüğü iddia Londrada doğru telâkki edilmemektedir. Yukarıda ismi geçen tayyare meydanında bulunan İngiliz tanklarının tahrib edildiği hakkındaki şayialar da asılsızdır. Son günlerde Irak hükûmeti Habbaniye tayyare meydanı etrafında Irak kıt'aları tahşid etmiş, siperler kazdırmış ve tayyare meydanına hâkim yaylaya da toplar yerleştirmişti. Bu kuvvetlerin çekilmesi için yapılan taleb yerine yeniden bazı Irak kuvvetlerinin buraya getirildiği görülmüş ve 2 mayıs sabahı erkenden muhasamat başlamıştır. Irak topçusu tayyare meydanı üzerine ateş açmıştır. Habbaniye İngiliz hava kuvvetlerinin bir talim merkezi olduğu için burada bulunan tayyarelerin çoğu talim tayyareleridir. Tayyare meydanında müstahdeminin ve Asurî askerlerden mürekkeb küçük bir kıt'anın bulunduğu yer müstahkem değildir. Petrol kuyularının ve bütün tayyare meydanlarının Irak kuvvetleri tarafından işgal edildiği hakkındaki Irak iddiaları münasebetile buraların esasen ötedenberi Iraklıların elinde bulunduğu kaydedilmektedir. Yalnız Basra civarında Taiba tayyare meydanı İngilizlerin işgali altında bulunmakta idi. Buraya ise bir hücum yapıldığına dair hiç bir haber alınmamıştır.

İngiliz kıt'aları Bağdada yürüyor

Nevyork 3 (a.a.) — Irak hükûmetinin Almanyaya yaptığı müracaat üzerine İngiliz kıt'alarının Bağdad üzerine yürümek emrini aldıkları zannedilmektedir.

Bağdad ve Basrada vaziyet normal

Londra 3 (a.a.) — İngilterenin Bağdad elçisi Cornwallisden alınan haberlere göre Bağdadda sükûn hüküm sürmektedir. Vaziyet gergin olmakta devam etmekle beraber şimdiye kadar hiç bir hâdise zuhur etmemiştir.

Diğer taraftan öğrenildiğine göre petrol vapurlarının her hangi bir taarruzdan muhafazası için icab eden tedbirler çok evvelden alınmış bulunmaktadır. Bu boruların herhangi bir kısmına el konulduğu hakkında hiç bir haber yoktur.

Basrada vaziyetin normal olduğu bildirilmektedir.

Irak ordusunun yalnız bir kısmı harbediyor

Son hâdiseler Londradaki Irak elçiliğinin vaziyeti üzerinde müessir olmamıştır.

Zannedildiğine göre Irak ordusunun yalnız bir kısmı İngilizlere karşı harbetmektedir.

Irak tebliği 26 tayyarenin tahribini bildiriyor

Bağdad 3 (a.a.) — Ofi Ajansı bildiriyor:

Resmî bir Irak tebliği dün gece Habbaniye mıntakasında 5 İngiliz tayyaresinin tahrib edildiğini bildirmektedir. Dünkü harekâtta 26 İngiliz tayyaresi tahrib edilmiştir. Irak - Suriye - Maverayi Erdün hududunda bir mevkii zapt için İngiliz motörize birliklerinin teşebbüsü tardedilmiştir. İngilizler harb sahasında bir çok malzeme bırakmışlardır.

İngilterenin Irak milletine hitabesi

Londra 3 (a.a.) — İngiliz radyosu, arabca neşriyatında, Irak halkına aşağıdaki hitabı yapmıştır:

«— Irak milleti,

Şahsî menfaatleri için İngiltere ile kavga arayan ve memleketinizin menfaatlerine hiyanet etmiş olan Reşid Âliyi ve bu bir kaç askerî şefi reddet ve kov. Reşid Âli, Irak kanunu esasisini ihlâl etmiş ve memleketten kovduğu meşru Kral naibinin hayatını tehdid eylemiştir. Reşid Âli, mihverin emri ile harbi Iraka teşmile hazırdır ve sür'atle reddedilip kovulmazsa, memleketinize müthiş ıztırablar getirecektir. Sulh içinde yaşamak arzu ediyorsanız, para ile satılmış entrikacıları devininiz ve kanun ve nizam yeniden hüküm sürsün.»

Reşid Âli Almanyadan askerî yardım istemiş

Londra 3 (a.a.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Röyter ajansına göre Reşid Âli Geylâni Almanyadan askerî yardım istemiş ve tayyare ile Berline gitmiştir.

İngiliz kadın ve çocukları Filistine gidiyor

Berut 3 (a.a.) — Iraktan gelen İngiliz kadın ve çocukları, Filistine gitmek üzere, Şam, Berut ve Halebden geçmektedir.

Hayfa 3 (a.a.) — Iraktan tahliye edilen İngiliz kadın ve çocukları dündenberi hava yolu ile Hayfaya gelmeğe başlamışlardır.

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

1 — Azamî (250) liraya kadar aylık ücret ve ayrıca mesken tazminatı verilmek üzere, Kızılay Cemiyeti Umumî Merkezi

MUHASEBE KONTROL Servisine bir Şef

alınacaktır. Taliblerin aşağıda yazılı evsafı haiz olması lâzımdır:

A — Yüksek mekteb mezunu olmak,
B — Askerlikle ilişiği bulunmamak,
C — Devlet devair veya müessesatında veya bankalarda uzun müddet muhasebe ve muamelât servislerinde şeflik veya müdürlük gibi vazifeler görmüş olmak,
Ç — Sıhhati tam olmak.

2 — Talib olacakların bir mektubla, mevcud mekteb diploması, çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservisleri ve vesaiki müşbiteleri ve iki kıt'a fotografileri ve bir nüsha tercümei hal varakalarile birlikte, 10 mayıs 1941 tarihine kadar, Ankarada Kızılay Cemiyeti merkezi sivil müdürlüğüne müracaat etmeleri ve müracaat mektubunda kendi haklarında malûmat verebilecek tanınmış üç zatın isim ve muvazzah adreslerini derceylemeleri lâzımdır.

Tahsil dereceleri nazarı dikkate alınarak, evsafı matlûbeyi haiz oldukları anlaşılan taliblerin taaddüdü halinde aralarında bir müsabaka açılacaktır.

Yugoslavya mirası!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

bir yüksek komiser tarafından idare edilecektir.

Askerî hizmet Lubliana eyaletinin Sloven ahalisi için mecburî değildir.

İlk mekteblerde Sloven lisanının tedrisi mecburidir. Orta ve yüksek mekteblerde İtalyan lisanının tedrisi ihtiyaridir. Bütün resmî vesikalar her iki lisanda yazılacaktır. İtalya hükûmeti Lubliana eyaleti arazisinde İtalya krallığının kanunu esasisini ve diğer kanunlarını neşretmek ve bunların mahallî kanunlarla telifi için lâzım gelen tedbirleri almak hakkına maliktir.

Bu kararname, nihaî tasdiki için teşrii meclislere tevdi edilecektir.»

Makedonyada bulgarca resmî dil

Sofya 3 (a.a.) — Üsküb mıntakası reisinin emrile, Bulgar dilinin, Makedonyada resmî dil olduğu ilân edilmiştir.

Arjantin Hariciye Nazırı Amerikaya gitti

Lizbon 3 (a.a.) — Arjantin Hariciye Nazırı Ruizginezok dün sabah Excambion Amerikan vapurile Amerikaya hareket etmiştir.

İstanbul asliye üçüncü hukuk hâkimliğinden:

Mediha Özbayer vekili avukat Faruk Haznedar tarafından Beyoğlunda Tepebaşında Fresko pasajı Pinto hanında 1 No. da mukim iken hali hazır ikametgâhının meçhul olduğu tahakkuk edeen Avni Özbayer aleyhine mahkemenin 941/100 No. lı dosyasile açılan boşanma davasının 30/4/941 tarihli celsesinde hazır bulunması hakkında ilânen müddeaaleyhe davetiye tebliğ edildiği halde gelmemesi hasebile hakkında gıyab kararı ittihaz olunarak muhakeme 4/6/941 çarşamba saat 10 a talik edilmiş olduğundan müddeaaleyh Avni Özbayerin mezkûr gün ve saatte mahkemede hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde gıyabında muhakeme icra edileceği ve bir daha celseye kabul edilmiyeceği ilân olunur. (4851)

İki sabıkalı arasında

Evvelki akşam Galatada iki sabıkalı arasında vukua gelen kavga, ağır bir yaralama ile neticelenmiştir. Galata sakinlerinden köfteci Fazıl, kadın yüzünden eskidenberi araları açık bulunan Süruri ile karşılaşmıştır. Küfürle başlıyan kavga esnasında Fazıl, Süruriden daha atik davranarak bıçağını çekmiş ve Süruriyi başından ve bacağından ağır surette yaralamıştır. Hâdiseye yetişen polisler, Fazılı kanlı bıçağile yakalamışlardır. Yaraları tehlikeli olan Süruri, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bahçeler mütehassısının tetkikleri

Belediye reis muavini Lûtfi Aksoy, dün beraberinde Büyük Millet Meclisi bahçeler mütehassısı olduğu halde Üsküdara giderek burasının mevkiile mütenasib olarak şekillendirilmesi etrafında tetkikatta bulunmuştur. Burası Avrupayi Asyaya birleştiren bir mevki olduğundan sembolik bir şekil verilecek ve teşçir edilecektir.

Yol inşası için verilen tahsisat

Yeni yol inşaatı için Fatih kazasına 15,000, Kadıköyüne 25,000, Üsküdara 15,000, Beyoğluna 25,000, Eminönüne 15,000, Beşiktaş, Sarıyer, Beykoz kazalarına da onar bin lira tahsisat verilmiştir. Merkez yol şubesine de ayrıca 10,000 lira, ayrıca kazalarda mütemadî tamirat için de 115,000 lira tahsisat ayrılmıştır.

Ciddî ve faal bir zat

Nakdî veya banka teminatını göstererek iradlı gayrimenkullerin vekâletini deruhde etmek istiyor. Alâkadarların Beyoğlunda Meşrutiyet caddesinde 245 No. ya müracaatleri.

HALEBLİ
Sünnetçibaşızade
SÜNNETÇİ
AHMED TEMİZ
Tedavi seri olarak yapılır. Adres: Çemberlitaş Türkistan Kıraathanesi yanında No. 3. Telefon: 21809

M. SUNNER TEKZİB EDİYOR

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

panyayı cebirleri altında tutanlar, İspanyanın kendi mukadderatını bizzat kendisinin kararlaştırmasına mâni olamıyacaklardır. İspanyanın harici siyaseti, yalnız millî menfaatlere tekabül etmektedir. Bugünkü neşlin , vazifesi bugünkü realiteleri tanımak ve memleketin istikbaline yeni bir istikamet vermektir.»

BERLİTZ
Lisan Dersanesi

BÜTÜN YAZ AÇIKTIR.
Beyoğlu: 294, İstiklâl caddesi

FRANSIZCA
İNGİLİZCE
ALMANCA
Lisan kurları ve Hususî DERSLER

Haftada 3 ders ayda 4 lira.
Tecrübe dersi bedavadır.

ÇOCUK DONLARI

İçi lâstikli, dışı ipekli kumaştan yapılmış çocuk donları ve çocuk altı muşambaları çok dayanıklı ve zariftir. Piyasaya taklidleri çıkarılmış olduğundan

Arca

markasına dikkat ediniz. Her eczanede bulunur. Toptan satış yeri Sirkeci Demirkapı No. 30. Tel: 20992. Telgraf: İstanbul - Ateş, Posta kutusu No. 38.

Cumhuriyet
GARBİ AVRUPA ve AK DENİZ
HARİTASI
MİKYASI: 1:4000,000
0 100 200 300 Kl.
Demir Yolları
Hudutlar
ATLAS OKYANOSU
MANŞ DENİZİ
İNGİLİZ-NORMAN Adaları
Jersey
BİSKAY KÖRFEZİ
FRANSA
BELÇİKA
ALMANYA
İSVİÇRE
İTALYA
YUGOSLAVYA
İSPANYA
PORTEKİZ
ARNAVUTLUK
YUNANİSTAN
FAS
RİF
CEZAYİR
TUNUS
AK DENİZ
LİGURYEN DENİZİ
ADRİYATİK DENİZİ
TİRENYEN DENİZİ
YUNAN DENİZİ
Livon körfezi
BALEAR ADALARI
Minorka
Mayorka
İbiza
KORSİKA
SARDİNYA
SİÇİLYA
LİPARİ ADALARI
TARANT KÖRFEZİ
MESİNA BOGAZI
GABES KÖRFEZİ
Cebeli Tārık bogazı
CEBELİ TĀRIK
KUT EL GARBİ
PARİS
BRÜKSEL
MADRİD
LİZBON
ROMA
NAPOLİ
VİYANA
PRAGA
BELGRAD
TİRAN
BARSÖLON
KONSTANTİN
ORAN
TANCA
ELCEZİRE KÖRFEZİ
ASKERİ LİMAN
TİCARET LİMANI
MENDİREK
BİTARAF MINTAKA
LA LİNEA
İPODROM
MEZARLIK
ROSİA
AK DENİZ
AVRUPA BURNU
İSPANYA
KADİS
LALİNEA
ELCEZİRE
CEBELİTARIK BOGAZI
TANGER
FAS
0 500 1000 M.
0 30 60 K
KOMİNO Adası
MALTA
VALETA
Melliha
Rabat
Musta
Birsirkara
Sliema
Zurrik
Malta adası (İngiliz)
La Valetta
Gozo ad.
Pantelleria ad. (italya)
S. SAKABAŞI 1941